

ERDÉLYI LAP

"Luchon" írók és hírlapírók köz-
Eszterházy u. Tp. Ba.

Főszerkesztő
DR. PAÁL ÁRPÁD

KERESZTÉNY MAGYAR POLITIKAI NAPILAP

Főmunkatárs
DR. GYÁRFÁS ELEMÉR

Ausztriában a felkelés összeomlott és helyreállott a rend

A Schuschnigg-kormány erélyes intézkedései. „Háborútól nem kell tartani” mondja az angol hadügyminiszter. Barthou tárgyalásai a kisantant-követekkel

Bécsből jelentik: A Schuschnigg-kormány hétfőn este teljessé vált. Miklas elnök földművelésügyi miniszterre Reiter József, alsóausztriai tartományfőnököt, az alsóausztriai parasztszövetség vezérét, közbiztonsági államtitkárrá Hammerstein-Equord János báró, felsőausztriai közbiztonsági igazgatót nevezte ki.

A szövetségi kormány tagjai hétfőn Schuschnigg elnökletével rendkívüli minisztertanácsot tartottak. A minisztertanács törvényt hozott a július 25-iki forradalmi kísérletben résztvevő személyekre nézve. A törvény értelmében a kisebb mértékben résztvevő bűnösöket gyűjtőtáborba, kényszermunkára küldik, a nagyobb mértékben bűnösöknek vagyonát is elkobozzák.

A minisztertanács meglepéssel állapította meg, hogy a nyugalom helyreállt Ausztriában s a felkelés összeomlott.

Szabadságra ment Bécs rendőrfőnöke.

Bécsből jelentik: Seidl, bécsi rendőrfőnök az utóbbi napok eseményei miatt megbetegedett és szabadságra ment. A bécsi rendőrség vezetését Skubl, rendőrfőnökhelyettes vette át.

A kisantant véleménye az esetleges olasz beavatkozásról.

Párizsból jelentik: Barthou, francia külügyminiszter hétfőn fogadta Dinu Cezianu, párizsi román követet, miután szombaton Spalajkovic jugoszláv követtel tárgyalt. A tárgyalásokról jelentést nem adtak ki.

A *Journal des Debats* szerint a román és szerb követek kifejtették, hogy a kisantantállamok az osztrák eseményeket éber figyelemmel kísérik. Véleményük az, hogy egy elszigetelt beavatkozás csak növelné a bonyodalmakat. Adott esetben csak a három nagyhatalom és a kisantant együttes fellépéséről lehetne szó.

Az *Excelsior* szerint a francia kormány csak Rómával és Londonnal közösen akar fellépni és még a látszatát is kerüli annak, hogy közvetlen beavatkozást sürgessen. A francia kormánynak tekintenbe kell venni, hogy a kisantant ellenzi az olasz beavatkozást.

Az *Action Française* szerint Benes, akinek a karja hosszú és gyakran Párizsig is elér minden befolyását latba fogja vetni annak megállítására, hogy Olaszországot az osztrák kérdés rendezésére teljhatalommal ruházzák fel.

Anglia elítéli a külföldi beavatkozást.

Londontól jelentik: Sir John Simon, angol külügyminiszter az alsóházban interpellációra válaszolva, kijelentette, hogy az angol kormány

nem avatkozik bele Ausztria ügyébe és elítéli a mások beavatkozását.

„Háborútól nem kell tartani” — mondja az angol hadügyminiszter.

Lord Hailsham, hadügyminiszter az angol frontarcosszövetség ülésén kijelentette, hogy súlyos nyugtalanság és bizonytalanság uralkodik ugyan Európán, de alaptalan az az aggodalom, hogy újabb 1914-es események megismétlődése fenyegetne. Ma az egész civilizált világ

elitje Dollfuss meggyilkolását és egyetlen nemzet sem volna olyan vakmerő, hogy kihívja maga ellen a világ közvéleményét. Háborútól nem kell tartani.

Tauschitz lett ismét a berlini követ.

Bécsből jelentik: Schuschnigg szövetségi kancellár közölte Tauschitz volt külügyi államtitkárral, hogy az általános helyzetre való tekintettel kívánatos, hogy újra átvegye a berlini követség vezetését. Tauschitz a napokban visszatér Berlinbe.

Mussolini barátságának nagylelkűsége Dollfuss családjával szemben.

Rómából jelentik: Mussolini villát bérelt Riccioneban Dollfuss özvegye és árvái részére és felajánlotta azt életfogytiglani használatra az özvegynek és a családnak. Együttal biztosította az özvegyet, hogy a gyermekek számára ösztöndíjat létesít, amelynek segítségével — ha felnőnek — a páduai egyetemen tanulhatnak.

Nagy fegyverkezési vita az angol alsóházban

Hol vannak Anglia határai? — Két és félmillió fontot költ a világ naponta fegyverkezésre

Londontól jelentik: Az alsóház hétfő délutáni ülésén sor került a munkáspárt bizalmatlansági indítványára.

Edwards megokolta az indítványt, kifejtve, hogy a munkáspárt a kormány légi fegyverkezési politikája miatt bizalmatlan.

Baldwin miniszterelnökheiyettes válaszában utalt a bizonytalan európai helyzetre. Elmondotta, hogy amíg egyes nemzetek Genfben leszerelési megbeszéléseken vesznek részt, mások lázasan fegyverkeznek. A jövő éppoly bizonytalan, mint a közelmúlt. Nem lehet tudni, sikerülni fog-e létrehozni a kelet-európai egyezményt. Anglia nem nézheti tétlenül a fegyverkezési versenyt. Az angol légi fegyverkezési terv még mindig nem fogja teljesen megvalósítani az egyenlőséget, amelyet Anglia végeredményben 50 éven belül akar elérni.

— Ismétellen biztosítom az alsóházat, — mondotta Baldwin, — hogy az angol kormány nem vállal újabb nemzetközi felelősséget, vagy kötelezettséget. A repülés tökéletesítése eltörölte a régi határokat, úgyhogy ma Anglia légi védelme nem a doweri sziklánál, hanem a Rajnál kezdődik, mert ott vannak Anglia határai.

Sir Herbert Samuel (ellenzéki liberális) azt mondotta, hogy a világ naponta kettő és félmillió fontot költ fegyverkezésre. Ezért a Népszövetség felelős. Az angol nemzet felháborodással szemléli ezt a helyzetet és elítéli azokat az államférfiakat, akik ezt előidéztek.

Az alsóház ezután 404 szavazattal 60 ellenében elvetette a munkáspárt bizalmatlansági indítványát.

Gyanusak a német kereskedelmi repülőgépek

Kedden délben Londontól jelentik: A légi fegyverkezésről folyó alsóházi vitában Simon külügyminiszter felszólt. Kijelentette, hogy Németországban az utóbbi években igen megsaporodott a polgári repülőgépek száma. Ennek különben a versaillesi szerződés nem szab határt. Nehéz lenne azonban megállapítani, hogy mennyiben alkalmasak a német magánrepülőgépek légi bombázásra. Európában — ugymond — Németország rendelkezik a legfejlettebb polgári aviatikával, amit földrajzi helyzete teljesen jogossá tesz. Az eredményt pedig a német vállalkozási szellem tette elérhetővé. Attól lehet azonban tartani, — mondotta Simon, — hogy ezek a gépek ugyan kereskedelmi repülők, de épúgy használhatók bombaszállításra, mint poggyász-, vagy utasszállítás-

ra. Ezt a szempontot mindenesetre mérlegelni kell a többi hatalmak fegyverkezésének felbecsülésénél.

Az alsóházi vitával kapcsolatban a *Daily Herald* azt írja, hogy a kormány drámai jellegű megállapodást létesített a politikai hatóságokkal, hogy a közönség nyugtalanítása nélkül hajtson végre erélyes intézkedéseket. A lap szerint valamennyi várost felszólítottak, hogy nevezék meg leginkább bombabiztos fedezékeiket és tegyenek intézkedést a lakosságnak gázárcokkal és más gázvédelmi felszereléssel történő ellátására. Továbbá: tegyenek intézkedéseket a lakosság olyirányu kioktatására, hogy ha meneküljenek gázámadás esetén. Ezenkívül több nagy cégnek megbízást adtak gázárcok készítésére.

Korpás a feje? Kopaszodik? Hull a haja?
használjon **Floreal hajszeszt!**

1 üveg ára 60 lól.

Vezérképviselő: DROGERIA „CENTRALA, Oradea. Telefon 6-56.

Az elmúlt négy nap jelentősebb külpolitikai eseményei

A bécsi puccskíséret és Dollfuss halála után három nagyhatalom: Olaszország, Anglia és Franciaország diplomáciája lázas munkába kezdett, annak megvitására, hogy van-e szükség valamelyes közös akcióra Ausztria függetlenségének megvédésére és biztosítására. Ezeknek a tárgyalásoknak során mindinkább az a felfogás alakult ki, hogy egyelőre nincs szükség közbelépésre. Abból, hogy Olaszország nagyszámú csapatokat összpontosított az osztrák határ mentén, s ez a csapatszállítás állítólag még ma is szakadatlanul tart, egyes körök arra következtettek, hogy Olaszország meg akarja szállni Karinthiát. Ezekkel a híresztelésekkel szemben illetékes helyen hangoztatják, hogy szó sem lehet Olaszország egyoldalú beavatkozásáról, annál inkább, mert ehhez Jugoszlávia nem járulna hozzá. Egyelőre nincs is másról szó, minthogy az összpontosított haderők készenlétben legyenek arra az esetre, ha Ausztria függetlensége érdekében a fegyveres beavatkozás elkerülhetetlenné válna. A jelen pillanatban azonban az a helyzet, hogy sem Anglia, sem Olaszország egyelőre nem látja szükségesnek még a német birodalmi kormánynál beendő erélyes diplomáciai lépést sem. Franciaország pedig ebben a kérdésben a másik két nagyhatalommal közösen akar állást foglalni, bár egyes francia sajtóhangok erélyes fellépést követeltek a német kormánnyal szemben.

Hitler erélyes intézkedései.

A német birodalmi kormány az első pillanattól kezdve hangsúlyozta, hogy Németország távol áll az ausztriai tragikus eseményektől s azonnal vizsgálatot vezetett be annak megállapítására, hogy egyes német hatóságok, vagy hatóságok személyeket nem terhel-e az ausztriai eseményekben való részvétel bűnsége. A vizsgálat eredménye bebizonyította, hogy német hatóságok részéről senki sem állott összeköttetésben az osztrák lázadókkal. Mindössze egyetlen olyan eset mutatkozott, amely talán a fenti megállapítással ellenkező benyomást kelthetett, s ez a müncheni rádióban szerdán este elhangzott egyik híradás volt. Emiatt Hitler kancellár *Habicht* Theot, az osztrák ügyek főfelügyelőjét fölmentette állásától és rendelkezési állományba helyezte. Ugyanez történt *Frauenfelddel*, az Ausztriából Németországba menekült nemzeti szocialista vezérrel is.

Hitler különben az ausztriai események hallatára félbeszakította szabadságát és repülőgépen Münchenbe utazott, hogy személyesen ellenőrizze a vizsgálat lefolytatását.

Legjelentékenyebb volt azonban Hitlernek az a lépése, amellyel az ausztriai eseményekkel kapcsolatos közvetítés miatt visszarendelt *Rieth* bécsi követ helyébe *Papen* eddigi alkancellárt és saarvidéki népbiztost nevezte ki *Hindenburg* elnök hozzájárulásával. *Papen*nek kinevezése mindenütt nagy megkönnyebülést keltett, mert ebben a kinevezésben Hitler kancellárnak az Ausztriával való kibékülésre irányuló szándékát látták. A bécsi utca is egyszerre fellélegzett, s minduntalan ezt lehetett hallani: „béke Németországgal!” „béke a határöntúli testvérnappal”. Maga az osztrák kormányhoz közelálló *Reichspost* külön-

Dollfuss kancellár temetése

A meggyilkolt *Dollfuss* kancellár temetése szombaton délután ment végbe százezrekre menő tömeg óriási részvéte mellett. A városháza előtti téren *Miklas* elnök, *Starhemberg* herceg, *Schmitz*, Bécs város polgármestere, továbbá az alsóausztriai parasztszövetség elnöke mondottak búcsúztató beszédet. A menet innen a Szent István székesegyházba vonult, ahol a temetési szertartást *Innitzer* bíboros hercegérsek végezte, s mondott magaszószóval beszédet.

A kancellár holttestét a hietzingi temetőben helyezték ideiglenes nyugalomra.

Ausztria egyes vidékein még mindig folynak a fegyveres összecsapások a lázadók és a kormány csapatok között. Fellángoltak a fegyveres összecsapások a Magyarországtól elcsatolt *Burgenlandban* is, ahol azonban a kormány csapatok leverték a lázadást. *Burgenlandot* megszállva tartják a karhatalmi csapa-

Schuschnigg elnöklete alatt megalakult az új kormány

Az új osztrák kormány hétfőre virradó éjszaka megalakult és éjjel után letette az esküt. A kormányban a Heimwehrnek négy tagja foglalt helyet, a többi miniszter keresztényszocialista. *Tauschitz* volt berlini követ, később az újjáalakított *Dollfuss*-kormány külügyi államtitkára, aki a földműves-szövetség mérsékelt szárnyához tartozik. — kilép a kormányból. A kormány összeállítása a következő: Szövetségi kancellár, honvédelmi, igazságügyi és közoktatásügyi miniszter: *Schuschnigg*; alkancellár és a közbiztonsági ügyek legfőbb vezetője *Starhemberg* Rüdiger herceg; szövetségi miniszter és a külügyek vezetője: *Berger-Waldenegg*; szövetségi miniszter, főállambiztos: *Fey*, aki egyszersmind a belső

kiadásban hozta *Papen* kinevezésének hírét s Hitlernek *Papen*hez intézett levelét, ezzel a címmel: „Hitler kibékül Ausztriával” — s ezeket a lappéldányokat repülőgépről szórták le azokra a vidékekre, ahol még állt a harc a nemzeti szocialista felkelők és a kormány csapatok között. A bécsi rádió pedig negyedóránként beolvasta azt a nagyjelentőségű levelet, amelyet Hitler kancellár a kinevezéssel kapcsolatban *Papen*hez intézett.

A bécsi kormány állásfoglalása *Papen* követsége körül.

Annál nagyobb feltűnést keltett tehát az a hangulatváltozás, amely rövid időn belül észlelhető volt bizonyos bécsi körökben a *Papen* kinevezésével kapcsolatban. Az előbbi nap lelkesedésével és fellélegzésével ellentétben ugyanis a következő napon arról értesültünk, hogy a bécsi kormány nem fogadja el *Papen* követé való kinevezését, illetőleg bizonyos feltételekhez köti annak elfogadását. A bécsi kormánynak ezt az érthetetlen és feltűnést keltő állásfoglalását — mint kiderült, — a külföldi sugalmazta. Feltűnést keltő és érthetetlen a külföldi hatalmaknak ez a hangulatváltozása, mert hiszen az előző napon úgy Róma, mint Párizs és London *Papen* kinevezésében a német birodalom békeszándékát látta, s alkalmasnak ítélte ezt a fordulatot arra, hogy egész Európában nyugodtabb légkör és békésebb szellem alakuljon ki.

Egyelőre még nem lehet tisztán látni, mi áll a *Papen* kinevezése körül támadt gyors hangulatváltozás hátterében, úgyszintén azt sem, hogy az ügy végül is milyen irányban fog eldőlni.

tok s a kormány teljesen ura a helyzetnek.

A levertt nemzeti szocialista lázadók egy része — számszerint mintegy ötszázan — Jugoszláviába menekült. Ezek számára Varasdban tábor rendeztek be. A lázadók nagyrésze — akik még folytatják a harcot, — közvetlenül a jugoszláv határ mentén helyezkedtek el és innen intézik támadásaikat a kormány csapatok ellen. Hír szerint a szerb lakosság támogatja és élelmiszerttel látja el őket.

Panetta Ottó lötte le Dollfussot.

A terroristák kihallgatása szakadatlanul folyik. Sikerült megállapítani azt is, ki adta le a két halálos lövést *Dollfuss* kancellárra. A merénylő egy *Panetta* Ottó nevű, 35 éves volt császárvasár, aki magára vállalta, hogy egyedül ő követte el a merényletet *Dollfuss* ellen. Ez az állítása azonban még nem nyert minden kétséget kizáró módon megállapítást.

közigazgatási ügyek irányítója. Pénzügyminiszter: *Buresch*; kereskedelmi *Stockinger*; szociális ügyek minisztere: *Neustädter-Stürmer*; aki a rendiségre való áttérés előkészítését is irányítja.

A földművelésügyi és erdőgazdasági tárcaát még nem töltötték be. Államtitkárok: honvédelmi: *Zehner*, igazságügyi: *Karwinsky*. Közbiztonsági államtitkárt is neveznek majd ki az alkancellár mellé.

Schuschnigg, az új kancellár 38 éves, jelenleg Európa legfiatalabb kormányfője. Hétfőn délután az új kormány tagjai megtartották az első minisztertanácsot, melyen főként *Papen* bécsi követé való kinevezésével foglalkoztak.

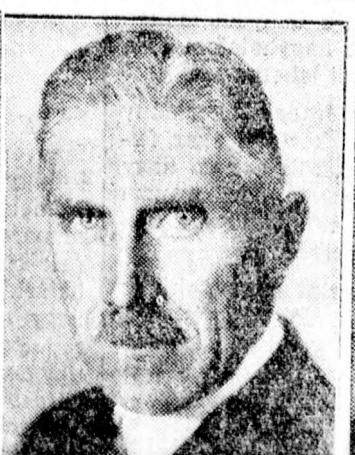
Dr. Dollfuss Engelbert kancellár legutolsó arcképe.

Starhemberg herceg alkancellár s a közbiztonság minisztere.

Fey őrnagy, a belső közigazgatási ügyek minisztere.

Papen v. német alkancellár, akit Hitler bécsi német követnek nevezett ki.

Dr. Tauschitz, akit ismét a berlini követség vezetésével bízott meg az új kancellár.

H
Do
Dollfus

Bécsből
ült össze az a
jus 25-iki bécs
ésre alakult.

Elsőnek A
Holzweyer Fe
bírósgág elé.

Panetta, v
ült. Panetta
Morvaország
nős, gyermekt
delmi alkalma
gálatában. 192
pártnak. Holz
1904 november
tőségű. evang
Foglalkozásra

„Me
a fe
rény

Panetta
tornacsarnokk
tást adott, hog
és a kormány
megsebesíteni
az első emele
sötét szobát t
látott. Rákia
hátterben erre
takarták a g
megijedt, hog
elsült.

Elnök: H
katona volt!

Panetta:
csak magas a
emikor össze
cellár.

Elnök: H
el a fegyver!

Panetta:
Elnök er
megvizsgálta
9 milliméter

Dollfus
pompával

Halálra ítélték Dollfuss gyilkosait

Dollfuss kancellár gyilkosainak vallomása a katonai törvényszék előtt

Bécsből jelentik: Hétfőn délután 5 órakor állt össze az a katonai törvényszék, mely a július 25-iki bécsi lázadás résztvevői feletti ítéletekre alakult.

Elsőnek Panetta Ottó, Dollfuss gyilkosa és Holzweger Ferenc, a lázadás vezetője került a bíróság elé.

Panetta, vagy amint a perfelvételnél kiderült, Planetta Ottó 1899 augusztusban született Morvaországban. Bécsi illetőségű, róm. katli. nős, gyermektelen, foglalkozásra nézve kereskedelmi alkalmazott. 1932-ig volt a hadsereg szolgálatában, 1929 óta tagja a nemzeti szocialista pártnak. Holzweger Ferenc a másik vádlott, 1904 novemberben született Bécsben. Bécsi illetőségű, evangélikus, nő, egy gyermeke van. Foglalkozásra nézve elektrotechnikus.

„Megijedtem és véletlenül sült el a fegyver” — védekezik a mérnök.

Planetta elmondotta, hogy mielőtt a Stiftnaacsarnokból elindultak, Holzweger utasítást adott, hogy csak önvédelemből szabad löni és a kormány tagjai közül nem szabad senkit megsebesíteni. A kancellári palotába behatolva, az első emeleten egy bezárt ajtóhoz ért. Balra sötét szobát talált, ahol hatalmas férfiárnyékot látott. Rákiáltott, hogy emelje föl a kezét. A háttérben erre még két árnyékot látott, akik eltakarták a gyöngé világosságát. Ettől annyira megijedt, hogy a keze megrándult és a fegyver elsült.

Elnök: Hogyan ijedhetett meg, hiszen ön katona volt!

Planetta: Jobboldalon valaki meglökött. Én csak magas alakot láttam, a kicsit nem. Csak amikor összeesett, akkor láttam, hogy a kancellár.

Elnök: Hogy lehetett az, hogy kétszer sült el a fegyver?

Planetta: Kétszeresen működött.

Elnök erre fegyverszakértőt hivatott, aki megvizsgálta a fegyvert és megállapította, hogy 9 milliméteres átmérőjű, feltétlen halálos hatá-

tású; ha egyszer véletlenül el is sült, kétszer nem sültethet el.

A miniszterek vallomása. A védők le akartak mondani tisztességükéről.

Ezután Fey minisztert hallgatták ki. Elmondotta, hogy a sebesült kancellárral való utolsó találkozása után azt mondták neki, hogy a szövetségi elnök Rintelen kinevezését megerősítette, megparancsolták, hogy írja ezt le egy cédulára. Ő megtette abban a reményben, hogy a kancellárt — akiről azt hitte, még él, — megmentheti.

— Ezután Karwinskyt és engem — folytatta Fey, — felszólítottak, hívjuk ide a német követet, hogy tanuja legyen a megállapodásnak. A követ meg is érkezett, de előbb nem akart bemenni. Karwinsky ekkor azt mondtotta, hogy addig nem engedik el az elfogottakat, míg a követ nem lép közbe. A követ erre bement s nemsokára el is engedték az elfogottakat.

Karwinskyt is kihallgatták s azt mondták, hogy a szabad elvonulás feltételei között szerepelt az ismert korlátozó záradék is.

Neustädter-Stürmer a honvédelmi minisztériumban tartott tanácskozásról számolt be.

Ezután Führer dr a védők nevében kijelentette, hogy fáradtak és lemondanak a védelemről. Az elnök figyelmeztette, hogy önként jelentkezzék s tudniuk kellett, hogy a tárgyalás sokáig fog tartani. Ha nem vállalják a védelmet, értesítik az ügyvédi kamarát. A védők erre ismét hajlandóknak nyilatkoztak a védelem ellátására.

A tárgyalás folytatását kedden délelőtt 9 órára tűzték ki.

Bécsből jelentik: **A katonai bíróság kedden délután fél 2 órakor hirdette ki ítéletét. Planetta Ottót orvilkosság és hazaárulás büntetésében, Holzweger Ferencet hazaárulás büntetésében mondotta ki bűnösnek és mindkettőt kötél általi halálra ítélte.**

ANYA

mindenkiről gondoskodik.

Gondoskodik arról, hogy az egész család betartsa a jelszót: „Beliül ép oly tiszta, mint kívüül!” Minden tavasszal Apa, Anya

és a gyermekek Helmitol kurát tartanak.

Ennek eredménye: mindnyájan frissek, jókedvűek, mindnyájan érzik, hogy belső szerveik, a hólyag-, vese- és vizeletvezetékek is tiszták és egészségesek!

Ez fájdalmaktól kiméli meg őket és egészséges belsőt és külsőt biztosít.

Beliül ép oly tiszta, mint kívüül

A cluji cserkészek diadala a mamaiai dzsemboriversenyeken

Károly király kupáját, három serleget és díszzászlót nyertek

Clujról jelentik: Vasárnap ért véget a mamaiai cserkész-dzsembori. Ekkor hirdették ki a versenyek eredményeit is, amely kellemes meglepetést hozott a cluji cserkészek számára. Az atlétikai és cserkészversenyek legnagyobb részét nagy fölénnyel a clujiak nyerték és ezzel megszerezték a gyermekversenyek számára kiírt Mihai-kupát, a szenior serleget, a Panaitescu kupát, a király Challenge-serleget, amelyet az összes versenyek győztesének ajándékoztak az uralkodó.

Megnyerték a cluji cserkészek a legjobb csapatot megillető díszzászlót is. Ez a győzelem annál értékesebb, mert most már másodszor nyerték meg a cluji cserkészek a zászlót, először az 1930. évben megtartott Piatra Neamti dzsemborin és másodszor most, Constantában. A clujiak minden versenyszámban indultak és helyezést nyertek. Az egyéni versenyben közülük került ki az ország legjobb cserkész cöllövője, legjobb térképésze és legjobb jeladója.

A győztes csapatot jutalmul a Román Cserkész Szövetség ingyen fogja a jövő évi lengyelországi nemzetközi táborba kiszállítani.

Az egyéni versenyek három győztese közül Pálffy Ferenc egyetemi hallgató a legjobb jeladó, a Panaitescu-kupát nyerte. A cöllövés győztese Szentkirályi János, a piarista gimnázium tanulója és a legjobb térképész Cseke Vilmos egyetemi hallgató értékes érmeket nyertek. A táborozáson résztvevő magyar csapatokat Puskás tanár és Kovács Zoltán vezették és nagyrésztben a két parancsnok hozzáértő vezetésének és lelkes munkájának köszönhető a kisebbségi cserkészek értékes győzelme.

Dollfuss holttestét a szövetségi kancellária épületéből esőtörtőkön délután nagy katonai pompával szállították át a Rathaus nagytermébe. A kép akkor készült, amikor a kocsi a parlament előtt haladt.

Gróf Bethlen György Bucurestibe utazott az elbocsátott tisztviselők érdekében

Dr Gyárfás Elemér szenátor képviseli a megyét

A Magyar Párt tagozata közli:

Az elbocsátott városi alkalmazottak ügyében az oradeai és bihormegyei magyar-párti tagozat üv. elnökei, dr Markovits Manó és dr Soós István a vasárnapi nap folyamán személyesen leutaztak Clujra, hogy a párt elnökének, gróf Bethlen Györgynek jelentést tegyenek erről a flangrális kisebbségi jogsérelemről és a párközpont és a parlamenti csoport teljes támogatását kérik ezen ügyben. Gróf Bethlen György, valamint Incezy-Jocksmann Ödön ügyvezető alelnök, a legalaposabban tájékoztatták magukat ezen kérdésben és megígérték legmesszebbmenő támogatásukat. Gróf Bethlen György kijelentette, hogy az ügyet oly nagyfontosságúnak tartja, hogy ha csak valami vis-majör közbe nem jön, személyesen utazik le Bucurestibe dr Gyárfás Elemér szenátorral és úgy a belügy-

miniszternél, mint magánál Tatarescu miniszterelnöknél orvoslást fog keresni.

A megjelentek megnyugvással vették tudomásul az országos pártelnök nyilatkozatát.

Jelentést tettek dr Markovits és dr Soós a párt belső ügyeiről és dr Soós kifejtette azon kívánságát, hogy mivel Bihor megye és Oradea magyar-párti képviselő nélkül maradt és így sérelmeiket nehezen tudják illetékes helyen szavatolni, a párközpont úgy intézkedjék, hogy Gyárfás Elemér, vagy ha ő nem tudná vállalni, más parlamentár havonként legalább egyszer személyesen jöjjön le és itt közvetlenül tájékoztassa magát a helyzetről, esetről-esetre, hogy a kormánytól és a parlamentben tegye meg a szükséges intézkedéseket. Végül felkérték, különösen az országos pártelnöktől, hogy interveniáljon a kormánytól, a megyei és községi választások sürgős kiírása iránt.

Hamlet — szabadtéren

Shakespeare remekműve az oradeai székesegyház előtt

A cluj-oradeai színtársulat legjobb erői augusztus 4-én és 5-én, szombaton és vasárnap este kilenc órakor a római katolikus püspöki palota és a székesegyház előtt, szabadtéren előadásban bemutatják Shakespeare világhírű remekét, a Hamletet. Új művészi felfogásokban Salzburgtól Szegedig szerte a világon szabadtéren játékokat rendeznek, amelyekben már megtalálták az előadóművészet új kifejezési lehetőségeit. A világ legtöbbször játszott színdarabjának, Shakespeare remekművének ez lesz az első szabadtéren előadása. A Hamlet címszereplője és rendezője Forgács Sándor, a többi szerepeket pedig a társulat legjobb erői játszzák.

Megkezdődnek a Liszt Ferenc Ének-és Zenekar próbái. A Liszt Ferenc Ének-és Zenekar elnöksége ezúton értesíti tagjait, hogy augusztus 1-én, szombán este 8 órakor megkezdik próbáit a Központi Katolikus Legényegylet zenetermében. Minden dalos pontos megjelenésére annál is inkább számít az elnökség, mivel augusztus 1-én este meglátogatja énekkarunkat Tárca Bertalan, az Országos Magyar Dalosszövetség főtítkára.

Az oradeai csendőriskola vasárnap délután öt órakor szép siker mellett tartotta meg évzáró sportünnepélyét, a csendőriskola melletti lovaglóterén felállított stadionban. Az ünnepélyen megjelent a helyőrség tisztikarának és a román uritársadalomnak sok számottevő tagja.

A premontriek ünnepe. Vasárnap mutatta be első szentmiséjét Tóth L. Alajos premontriei kanonok, Tóth László nyugalmazott pénzügyi főtanácsos fia, amely alkalomból a premontriek temploma szűknek bizonyult az ünneplők befogadására. A manuduktor tisztét Kovács Kandid perjel töltötte be, a prédikációt Szilágyi M. Dózsa alperjel mondta. Délben 25 terítékes ünnepi bankett volt a premontriei rendházban, amelyen a rend itteni s gödöllői vendég tagjai s a rendítógok hozzátartozói vettek részt. A mindvégig lelkes hangulatu ebéd a késő délutáni órákban ért véget, amelyen az újmisés Tóth L. Alajos, Kovács Kandid és Várady István mondtak pohárköszöntőket.

A Szent Orsolya-zárdában levő 7 osztályú elemi iskolába tandíjmentesen vétetnek fel a tanulók. A tanítónőképzőbe, a gimnáziumba, valamint bennlakásra augusztus 25-ig lehet jelentkezni. Az internátus helyiségei higiénikusak, a növendékek számára szép játszótér és teniszpálya van az intézet kertjében. Érdeklődőknek készségesen küld prospektust a zárda főnöksége.

Értesítés. A Magyar Dalkör csütörtökön megkezdte a próbákat a salontai dalosünnepély előkészületei miatt, az összes tagok pontos megjelenését kéri az elnökség.

Amiért az adófizető bosszankodik . . .

A jámbor városi polgár úgy képzeli, mikép a közigazgatás egészségügyi szolgálata arra rendeltetett, hogy a lakosság egészségét védelmezze. Szívesen elhisszük, hogy e cél érdekében minden lehető el is követnek arra bizonyos „illetékesek”. Ugy látszik azonban, hogy ritkán járnak az utcán, vagy ha járnak is, — nem néznek alaposan körül. Különösen a piactéren, meg a forgalmasabb utvonalakon.

Különbö aligha tűrnék szóltanul a mai lehetetlen állapotokat. Látnának ugyanis huszeműekkel megrakott hentes-mészáros kocskat, amelyeknek véres szállítmányát dongó legyek undok raja lepi el, minthogy senkise nem törődik a régi szabályzattal, amely az ilyen kocskik gondos letakarítását büntetés terhe alatt rendeli el.

Látnának továbbá a kánikulai forróságban rothadó gyümölcs-halmazokat, amelyeket vastag rétegben borít be az utca kavargó pora.

Eldobált dinnyehéjak és kukoricacsutkák özönét is látnák, amelyek egyfelől lábtöréssel, fenyegetnek, másfelől pedig a levegőt fertőzik meg.

És látnának sok egyéb közegészségellenes szörnyűséget, ragálymelegágyat, tisztatlanságot és slendriánságot.

Az adófizető most csak bosszankodik, ke-sőbb méltatlankodik ezeken. Ha azonban betegek özönével telik meg a járványkórház, — hiába jajveszkelünk s hasztalan nyilatkozunk az „illetékesek”, — a lakosság súlyosan ráfizet egyesek lelkiismeretlenségére és a hatóságok érellytelenségére. (—láh—)

Nagyszabású kulturünnepélyek Salontán. A Bakator Jozsef plébános vezetése alatt működő salontai dalárda, augusztus folyamán ünnepi fennállásának hetvenedik évfordulóját. Ez alkalomból országos ünnepélyre készülnek, amelyen Erdély valamennyi számottevő dalárdája részt fog venni. Több mint ezer dalárdista részvételre számítanak.

Porciunkulai búcsú. Az évenként szokásos „Porciunkulai” búcsú a helybeli kapucinus atyák templomában a következő módon lesz megtartva. Augusztus 1-én délután 4 órakor litánia, augusztus 2-án reggel 7 és 8 órakor csendes szentmisék, 9 órakor ünnepélyes főpapi szentmise és szentbeszéd. A befejező ájtatosság délután 4 órakor van.

Bármilyen könyvrendelést csakis az összeg előzetes beküldése vagy annak utánvételezés mellett teljesíthetünk. Az Erdélyi Lapok könyvosztálya.

A Dalosszövetség főtítkára városunkban. A romániai Magyar Dalosszövetség főtítkára Tárca Bertalan tanár, a kiváló zeneszerző, a helybeli dalárdák meglátogatása céljából ideérkezett. Pénteken a Gutenberg Dalkört, vasárnap a Sztáray énekkart hallgatta meg, szombán a Liszt Ferenc kórust és csütörtökön a Magyar Dalkört fogja felkeresni. Szombaton utazik vissza Clujra.

Az Urileányok Klubjának fagyaldéltánja. Vasárnap, aug. 5-én tartja meg a Magyar Urileányok Klubja a szokott fagyaldéltánját. Mindenkit szívesen lát a Vezetőség.

BTC kirándulás Stana de Vale (Biharfüred) Szamosbázárba. Augusztus hó 4-én, szombat délutáni indulással nagyszabású kirándulást rendez a Bihari Turista Club a még Oradeaiak által alig ismert vadregényes Szamosbázárba. Könnyű túrát kedvelők részére Stana de Vale (Biharfüred) és környékére rendez kirándulást. Részvételi díj 120 lei, tagoknak 95 lei szállással együtt. Indulás a Palace étterem elől. Jelentkezni lehet legkésőbb péntek estig az egyesület irodájában. Str. I. C. Brătianu (volt Szaniszió-utca) 1. délelőtt 11—1-ig, délután 6—8-ig.

Fizetés nélküli állásokat sem szabad halmozni Olaszországban. Rómából jelentik: A fasiszta párt főtítkárának rendeleti közlönye ma felhívja a kerületi párttitkárokat, hogy szigorú figyelemmel kísérjék a fasiszta nagytanács rendeletének végrehajtását, amely az álláshalmozásokat határozottan és kivétel nélkül tiltja. A mai rendelet hangsúlyozza, hogy a fasiszta pártban nincs különbség fontos és nem fontos állások között, mert mindenkinek egyformán kell a számára kijelölt helyet betöltenie. A fasiszta párt talál minden állásra megfelelő személyt sorából s ezért indokolatlan, hogy egyes személyiségek több — ha esetleg fizetés nélküli állást is — egye-sítsenek kezükben

PHÖNIX

Életbiztosító Társaság

Központi igazgatóság: WIEN Alapított 1882. évben.
Teljesen befizetett alaptőke 4.000.000 osztr. schilling

Engedélyezve Romániában 1929. január 14-én. Bejegyezve a Bukaresti Kereskedelmi és Iparkamaránál 689—Soe. 1931. sz. alatt.

Romániai igazgatóság: București, Piața C. A. Rosetti 4
Erdélyrészi „ Cluj, str. N. Iorga 16.

A társaság működési területe: Ausztria, Belgium, Bulgária, Csehszlovákia, Egyiptom, Franciaország, Görögország, Hollandia, Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Németország, Olaszország, Románia, Spanyolország, Tunisz, Törökország.

Gyermek-, járadék- és nyugdíjbiztosítás.

A legszebb ajándék a

PHÖNIX-KÖTVÉNY

Mert ezzel gondoskodik saját magáról, feleségéről és gyermekeiről, pénzét a legnagyobb biztonsággal, gyümölcsötözten helyezi el és a jövő gondjaitól megszabadult munkaejét jobban használhatja.

Tüzérfőhadnagy és táncitanárnő kémkedési pere a hadbíróóság előtt

A tárgyalást újabb tanuk kihallgatása miatt elnapolták

Cluj. Saját tud. A hadbíróóság hétfőn reggel kezdte meg Stavrescu Eugen tűzérfőhadnagy és Jakabffy Vilma táncitanárnő kémkedési ügyének tárgyalását. Stavrescu kihallgatása során elmondta élete történetét. 1929-ben küldték Timisoarara, hogy a főhadnagyi tanfolyamot elvégezze. Az iskola vezetősége kötelezte a tisztet táncitanulásra. Így ismerkedett meg a táncitanárnővel és csakhamar „egzaltált szerelem” fejlődött ki köztük. Már hosszabb ideig jóviszonyban éltek, amikor a nő rávette Stavrescut a kémkedésre, hogy pénzhez jusson, ne legyen akadály a boldogságuknak. Stavrescu azonban azt vallja, hogy: csak kitalált adatokat adott, melyek a román hadsereget erősebbnek tüntették fel, mert úgymond, „büszkélkedni akartam ellenségeink előtt azzal, hogy erősek vagyunk...” Ezekért az adatokért kétszáz dollárt adtak Budapesten, amellyel Oradeára költöztek és házat vásároltak. A többi pénzt az asszony budapesti rokonai adták. Budapestről azonban Rezes százados, akivel Jakabffy Vilma összeköttetésbe lépett, újabb adatokat kért és azzal fenyegetőzött, hogy ellenkező esetben feljeli Stavrescu főhadnagyt. Kétségbeesésében újabb hamis adatokat adott a gáz-fegyverkezési viszonyokról. A lelkiismeret azonban mindketőt jűket furdalta. Eladták a házat, hogy a Budapestről kapott pénzt visszafizessék, mert azt remélték, hogy így nem kérnek újabb adatokat. A nő is elhatározta, hogy véglegesen Budapestre költözik, miután belátta, hogy köztük a házasság lehetetlen. Junius elején még visszajött Budapestről, hogy Oradeán tanuló leányát magával vigye, de ekkor letartóztatták. Junius 18-án letartóztatták a főhadnagyt is.

Jakabffy Vilma vallomása.

Ezután a Jakabffy Vilma vallomására került a sor, aki a főhadnagy állításait mindenben megerősíti. Vallomását többször sirva szakítja meg, elmondja, hogy Budapesten a penzióban egy Viski nevű idegen férfi folytonosan figyelt. Csakhamar rájött, hogy egy román tiszttel levelezik. Mikor pénzzavarba került és a vizsgálóihoz pénzre volt szüksége, ez a Viski nevű úr felajánlotta, hogy pénzt kerít neki. Összehozta egy Rezes nevű századosal, akiről később megtudta, hogy a magyar honvédelmi minisztériumban teljesít szolgálatot. Ettől a tiszttől kapta a pénzt, előbb kölcsön címen, majd Rezes megmondta neki, hogy ha a román tiszttől adatokat szerez a hadseregbe vonatkozó-

lag, a pénzt nem kell visszafizetnie. Ő előbb tiltakozott, de a tiszt fenyegetésekkel reávette, hogy ajánlatát elfogadja. A legérdekesebb a vallomásában, hogy a szeretőjét mindenáron a legártatlanabb színben igyekszik feltüntetni, de saját magát is a körülmények áldozatának tekintti.

Ezután a tanuk kihallgatására került a sor, akik a vádlottakra nézve általában kedvező vallomást tettek; a hadseregnél pontos, becsületes és lelkiismeretes katonának tartották Stavrescut s a történeteket szinte nem tudják elképzelni.

Papen pihenni ment, mielőtt elfoglalná állomáshelyét a bécsi követségen

A Dollfuss örökét Schuschnigg és Starhemberg között osztották fel, a Ballhaus-platzot Dollfuss-térnek nevezik el

Bécsből jelentik: Adam szövetségi biztos közli, hogy a hazafias arcvonal vezetését Starhemberg herceg veszi át. Ez azt jelenti, hogy Dollfuss örökségét Schuschnigg és Starhemberg egymás között osztják fel és hogy a Heimwehr helyzete rendkívül megerősödött.

Párizsból jelentik. A Petit Parisien saarbrückeni jelentése szerint illetékes helyen kijelentették, hogy Papen, Németország új

bécsi követe kedden a saarvidéki Wahlerfangeni kastélyba utazik, ahol néhány napot tölt, mielőtt elfoglalná új állomáshelyét.

Bécsből jelentik: A szövetségi kormány elhatározta, hogy a Ballhausplatzot a meggyilkolt kancellár emlékére Dollfuss-térnek nevezik el. A kancellári épületben az a szobát, ahol Dollfuss megölték, változatlanul hagyják s oda az új kancellár már nem költözik be.

Arad város építészeti bizottságának összes tagjai lemondottak, mert az ideiglenes bizottság nem nyújt segítséget a kontárok elleni küzdelemben

Arad. Saját tud. Az építőipar kontárjai az utóbbi időben gombamódra elszaporodtak Arad város területén. Az elmúlt esztendőben emelt 110 ház közül alig tízet készített szabályszerű engedéllyel bíró építész, míg a többi kontárok műve.

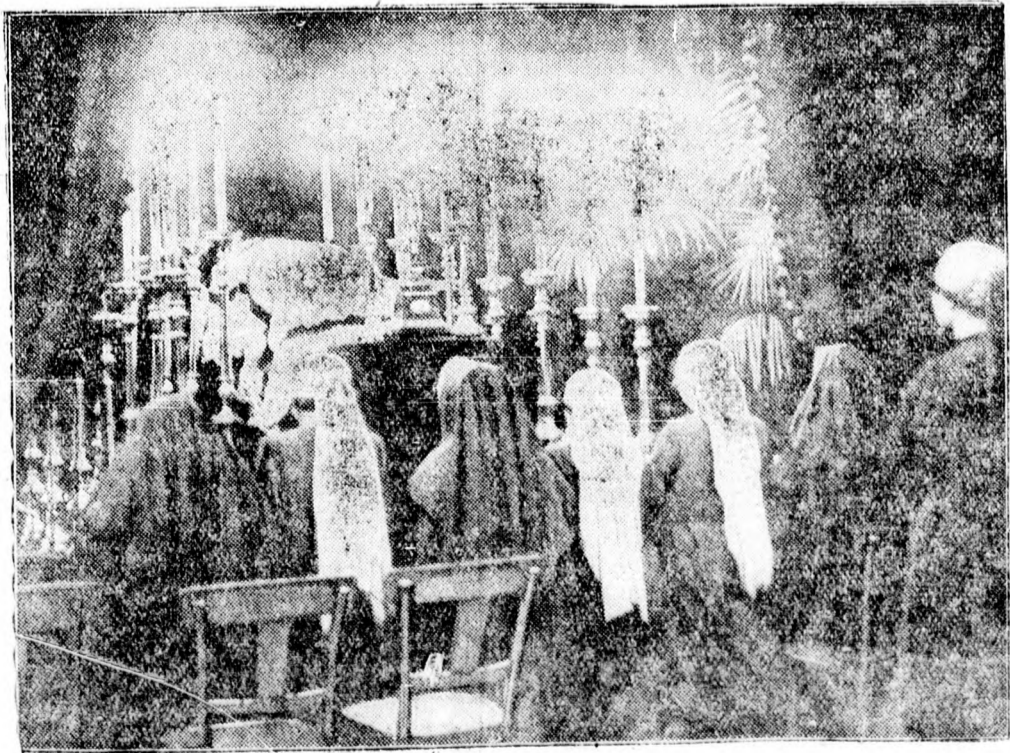
Ennek eredménye, hogy a házak egyre-másra beomlanak, nem csupán a tulajdonosokat károsítja meg, de a bentlakók és járókelők testi épségét is veszélyeztetve.

Arad város építészeti bizottsága Zab István vezetésével átutazott Timisoarara a kontár építések elleni harc módjának és eredményének tanulmányozására. Az ott tapasztaltak alapján a bizottság legutóbbi ülésén kimondta, hogy könyörtelen harcot indít a kontárok ellen. Ennek az irányelvnek akart érvényt szerezni a műszaki osztály, amikor néhány nappal ezelőtt beadvánnyal fordult Arad város vezetéséhez, amelyben kérte, hogy a város egy házépítési kérvényt utasítson el, tekintettel arra, hogy a szóbanforgó épületet kontárépítész készítené.

Arad város vezetősége azonban nem azonosította magát a műszaki osztály javaslatával, hanem utasította azt, hogy az építkezés megkezdését engedélyezze. Miután ez a rendelkezés módot nyújt a kontárok elleni városi szabályrendelet kijátszására, az építészeti bizottság tagjai — névszerint Zab István, Nachtneber Ödön, Rafiroiu Szilveszter, Weil N., Szántay Lajos és Marian János — Ursu János dr delegált polgármesternek, átnyújtották lemondásukat. A lemondási ív aláírói utalnak arra, hogy miután a város vezetősége munkájukban, segítség helyett, egyenesen akadályozza valamennyiüket, tevékenységük feleslegessé vált és különben is a városban törtéző építkezésekért felelősséget nem vállalnak.

A lemondás felett a hét folyamán dönt az ideiglenes bizottság.

*A város telítettsége céljából — kiváltképp középkori férfiaknak és nőknek — ajánlatos néhány napon át korán reggel egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet inni.

Dollfuss ravatala a bécsi tanácsházán.

SPORT

Pintér István lett a központi Kolping Sportegylet elnöke

A központi Kolping Sportegylet ez év tavaszán különvált a Központi Katolikus Legényegylettől. Önálló egyesületté lett s lázas szervező munkába kezdett. Pár hónap alatt sikerült tekintélyes számú tagot verbuválni, akik áldozatkészségükkel hozzájárulnak a Kolping Sportegylet fenntartásához. A fáradságos szervező munka után, nem csekély gondot adott az új elnökség és tisztikar megválasztása, amely július 30-án, hétfőn este zajlott le a Központi Katolikus Legényegylet nagytermében.

A tisztújító közgyűlést dr. Lestyán Endre pápai prelátus, plébános nyitotta meg lendületes szavakkal. Üdvözölte az igen nagyszámú megjelent intellektuális és iparos férfiakat, valamint a sportoló ifjúságot. Petrovits Mihály ügyvezető elnök felolvasta a Kolping Sportegylet alapszabályzatának egyes szakaszait s javasolta a közgyűlésnek az alapszabályszerűségi tisztikar megválasztását.

Dr. Lestyán Endre indítványára a közgyűlés egyhangú eljárással Pintér István építészfőmérnököt választotta meg a Kolping Sportegylet elnökévé. Percekig tartott a dübörgő taps és helyeslés, amikor Pintér István elfoglalta az elnöki széket.

Az egyesület ügyvezető elnökévé dr. Lestyán Endre Petrovits Mihályt, az országosan ismert tenniszbajnokot ajánlotta, aki már eddig is nagy hozzájárulással vitte az egyesület ügyeit.

Alelnökök lettek: Tátray Gusztáv, Lestyán Kálmán, Mertz László és Popovits Gusztáv. Pénztáros: Vojnár Kálmán. Ügyész: dr. Barthos Gyula, dr. Ulfert József. Orvos: dr. Roszkopf Béla, dr. Középegy László. Mérnök: Istvánffy József. Gazdasági bizottsági elnök: Jelinek Géza. Számvizsgáló bizottsági elnök: Klemens Rudolf.

Szakosztályok:

Labdarúgószakosztály: Elnök: Novák József. Társlétszámok: Chaura Rudolf, Popovits Gusztáv, Brán Barna, Pintér Mihály, Daróczy János, Boldizsár Imre, Rácz Mihály, Réz Andor, Kóteles József.

Intézők: Boldizsár Imre, Makkai András, Galamb József.

Edző: Rónai Ferenc. Szerző: Varga Kálmán. Tornaszakosztály: Elnök: Oswald Pál. Szakosztályvezető: Mislav Sándor.

Atlétikai szakosztály: Elnök: Dobozy György. Intéző: Vodlicska Ottó.

Tennisz és asztali tennisz szakosztály: Elnök: Soltész István. Intéző: Nagy Lajos.

Korcsolyaszakosztály: Elnök: Istvánffy József.

Evezőszakosztály: Elnök: Andrassy Gyula. Turista-szakosztály: Elnök: Bányai Imre, intéző: Toth Sándor, turavezető: Szilágyi Elemér.

A megválasztott tisztikar nevében Pintér István elnök köszönte meg a közgyűlés bizalmát. Kijelentette, hogy a Kolping Sportegylet felvirágoztatásáért mindent el fognak követni. Köszönetet mondott Oswald Pál igazgatónak, aki az egyesületet megalapította s időt és fáradságot nem kímélve, meg saját anyagi áldozatai árán is fenntartotta. Ő és a megválasztott elnökség csak úgy fog tudni igazán eleget tenni megbízatásának ha maga mögött tudja Oswald Pál áldozatkész és munkás egyéniségét, szervező és irányító tevékenységét. Azért arra kéri a közgyűlést, válassza Oswald Pál igazgatót a Kolping Sportegylet örökös elnökévé. (Általános taps, helyeslés).

Kevesen tudják, hogy a Kolping Sportegylet keresztény világnézettől vezérelve az ifjúság erkölcsi és testi nevelését, a lélek és test harmóniáját akarja megteremteni. Eppen azért a Kolpingtól távol van úgy a horogkereszt, mint a fajok békés együttműködését zavaró jobbra vagy balra való kacsintgatás. Lojális állampolgárok vagyunk és olyanokat is akarunk nevelni. Főképpen abban a társadalmi osztályban, amelyben az ifjúság fogékonyabb a szélsőséges áramlatok iránt, a lélek és test harmónikus nevelésével akarjuk fiainkat a fennálló állami és társadalmi rend hasznos tagjaivá képezni. Lelkére köti az új vezetőségnek a harcot a közöny ellen. Erdemes lelkesedni a Kolping ideálokért, monddta tovább, hiszen azoknak célja egy egészségesebb, békésebb világ kiépítése.

Végül köszönti a Kolping-fiúkat Prohászka püspök szavaival: „Dum spiro spero”, lelkükre köti a hűséget és kitartást.

Pintér István elnöki székfoglalója után Oswald Pál indítványozta, hogy küldjön a közgyűlés hódoló táviratot Románia legelső Sportvezérének, II. Károly királynak.

Jelinek Géza buzdító szavai után az elnök berekesztette a közgyűlést.

Készenáll a Nemzeti Bajnokság tizenkettős mezőnye

A Gloria CFR és az AMTE bennmaradnak. — A bucaresti CFR helye is biztosnak látszik. — A ligabajnokok közül egyedül a TAC került be, a Romania feletti nagy győzelme folytán

Egy kivételével befejeződtek a Nemzeti Bajnokság selejtező mérkőzései. A selejtezők nagy küzdelmeket eredményeztek, de négy régi csapat mégis bebiztosította helyét, egyedül a Romania esett ki.

Az őszi megkezdődő Nemzeti Bajnokság mezőnye a következőképpen fest: Venus, Ripensia, NAC, Unirea Tricolor, Crisana, Universitatea, Juventus, Kinizsi, AMTE, Gloria CFR, TAC és valószínűleg a bucaresti CFR. Tehát 4 bucaresti, 3 timisoarai, 2 oradeai, 3 aradi és 1 clujai csapat került be a legjobb tizenkettő közé.

A vasárnapi selejtező mérkőzések eredményei a következők:

Arad: AMTE—Olimpia CFR 3:0 (2:0). 5000 néző, bíró Ceureanu. Hatalmas füttykoncert és ordítás fogadta a salmariakat, ami a múlt heti durva mérkőzés következménye volt. Ez láthatólag meg is zavarta az Olimpiát, amely nagyon gyengén játszott, míg az AMTE mindent beleadott, mivel tudta, hogy neki életkérdés a mérkőzés megnyerése. Góllövők: Dvorzsák és Szinder (2). Az AMTE-ből Tóth és Dvorzsák magaslottak ki, míg az Olimpiából Humade.

Brasov. CFR (Buc.)—CFR (Brasov) 2:0 (1:0). 1500 néző, bíró Xifando. Olyan hírek előzték meg a mérkőzést, hogy a brasovi csapat a központi vezetőség rendelkezésére kénytelen lesz lefeküdni a fővárosi csapatnak. A mérkőzés azonban rácsafolt a híresztelésekre. Nagy küzdelem után megérdemelten győztek a bucarestiek Medve góljával. A második mérkőzést Bucurestiben tartják meg s nem valószínű, hogy ott a brasoviak 2 góllal győzni tudnak.

Timisoara. TAC—Romania 5:1 (1:0). 2000 néző előtt játszották le a nagy meglepetést hozó mérkőzést. A Romania 2 gól előnnyel állt kezdéshez, de a jó napot kifogó TAC négy gólkülönbőséggel verte meg a clujiakat. A TAC góljait Possák, a Romania vígaszgóját Capusan szerezte. A Romania egyébként megóvta a mérkőzést Havas szereplése miatt, aki tavaly még a cluj Hagiborban játszott. Lehet, hogy a zöldasztalnál neki adnak igazat (éppúgy, mint a TAC-nak a TMTE-vel szemben).

Ploesti. Praha—Gloria CFR 3:2 (2:1). 2000 néző, bíró Costel Radulescu. Négy gólos előnnyel indult a Gloria és a rendkívül durván játszó Práhová, szemben nem is törekedett, csak az eredmény tartására.

NAC—Crisana 2:1 (0:1)

Oradea, barátságos, 2000 néző, bíró Burdan (Arad). A helyi hegemonia kérdése forgott kecskén és az idegesség meglátszott a játékosokon. Az első féldőben Lakatos góljával még a Crisana vezetett, de szünet után a NAC átveszi az irányítást és Bodola, valamint Rónai révén megszerzi a győzelmet.

Mérkőzés után csunya botrány játszódott le. Burdan bírót hátulról fejbütykítették. Az öltözőben folytatódott a verekedés. Barátky és néhány társa berohant a NAC öltözőjébe, ott verekedést provokált. Csak nagynehezén lehetett eltávolítani őket.

Barátkynak a mérkőzés alatt tanusított viselkedése is nagy visszatetszést váltott ki, amelyet még verekedéssel is tetézt. Elítélendő dolgok ezek, amelyek csak az oradeai sport jóhírévé válnak.

Hét új országos rekord az MSE úszóversenyén

Tg.-Muresről (Marosvásárhelyről) jelentik: Az MSE országos úszóversenye nagy erkölcsi siker jegyében zajlott le. Nem kevesebb, mint hét országos rekordot állítottak fel. Részletes eredmények a következők:

200 m. szomor: 1. Ziegler (U) 2 p. 40 mp. Országos rekord. 2. Daróczy (MSE), 3. Bohunitzki (Ilsa). 200 m. női vegyes: 1. Aranyossi (U) 3. p. 09.6 mp. Országos rekord. 2. German (CFR Buc.), 3. Kovács (MSE). 3×100 m. vegyes staféta: 1. MSE 4 p. 05 mp. Országos rekord. 2. U. 3. Ilsa. 3×100 m. női vegyes staféta: 1. Ilsa 5 p. Országos rekord. 2. MSE. 3. U. 4×100 m.: 1. MSE 4 p. 53.3 mp. Országos rekord. 2. Ilsa. 3. U. 400 m. ifj. gyors: 1. Daróczy (MSE) 6 p. 10.5 mp., 2. Bundialec (U), 3×100 m. ifj. vegyes staféta: 1. U 4 p. 23.7 mp., 2. Ilsa, 3. MSE. 500 m. szenior gyors: 1. Püllök (Ilsa) 29 mp. Országos rekord. 2. Bohunitzki (Ilsa). 200 m. ifj. gyors: 1. Kelemen (MSE) 2 p. 45 mp. 2. Breit (Ilsa). 100 m. ifj. gyors: 1. Püllök (Ilsa) 1 p. 90 mp. Országos rekord. 2. Breit (Ilsa). 100 m. szenior gyors: 1. Berta (MSE) 1 p. 09.8 mp., 2. Püllök (Ilsa), 3. Geretz (CFR Buc.). 100 m. szenior hát: 1. Aranyossi (U) 1 p. 24.3 mp., 2. Chilff (MSE). 100 m. női gyors: 1. Izsák (MSE) 1 p. 24.6 mp. Országos rekord. 2. Wellmann (MSE), 3. Schmiedt (Ilsa). 400 m. szenior gyors: 1. Ziegler (U) 5 p. 53.4 mp., 2. Daróczy (MSE), 3. Bohunitzki (Ilsa). Műugrás: 1. Sibianu (Ilsa), 2. Hankó (U), 3. Török (U). Vízipóló: 1. MSE, 2. Ilsa, 3. Universitatea. Eredmények: MSE—U 6:3 (1:3), MSE—Ilsa 3:1 (1:1), Ilsa—U 6:4.

Davis Cup

USA legyőzte Ausztráliát. Wimbledonból jelentik: Az USA—Ausztrália zónaközi döntő nagy izgalmat váltott ki. Első nap az ausztrálok 2:0-ás vezetésre tettek szert, de a párost, majd a másik két egyest elvesztették és így végeredményben USA győzött 3:2 arányban (Wood Crawfordot!! Shields Mc Grathot verte). A döntőbe tehát USA került, amely megkísérli, hogy visszaszerezze — Angliával szemben — a Davis Cupot, amely 7 évre vándorolt el Amerikából.

Az 1935. évi Davis Cup mérkőzések selejtezői már megkezdődnek. A magyar—norvég mérkőzésen Gabrovitz, Straub Elek, Ferenczy és gróf Zichy fogják képviselni a magyar színeket.

A román DC csapat összeállítása még mindig nem végleges. Csak Botez és Hamburger helye biztos.

Anglia 2:1-re vezet USA ellen. Londonból jelentik: A Davis Cup döntőjét megkezdtek. A két egyest az angolok, a párost USA nyerte: Austin—Shields 6:4, 6:4, 6:1, Perry—Wood 6:1, 4:6, 5:7, 6:0, 6:3. Lott, Stoeffen—Lee, Oliff 7:5, 6:0, 4:6, 9:7. Jelenleg tehát Anglia 2:1-re vezet.

Középeurópai Kupa Juventus—Admira 2:1 (2:1)

Genova, 12.000 néző, bíró Ivancsics (magyar). Tikkasztó melegben játszották le a nagy érdeklődéssel várt mérkőzést. Győzött a Juventus, de ez nem volt elég, mert az első mérkőzésen Bécsben az Admira 2 gólos előnyt (3:1) szerzett s így a Ferencváros után a másik nagy favorit, az olasz bajnoksapat is kiesett.

Sorozatos olasz támadásokkal indult a mérkőzés és a 20-ik, illetve a 32-ik percben lött gólokkal (Borel II. és Orsi) már 2:0-ra vezetett a Juventus, amikor Vogl fejcs góllal szépített. Szünet után, bár rendkívül heves iramot diktált mind a két csapat, az eredmény nem változott.

HIREK

Központi szerkesztőség és kiadóhivatal

Oradea, Strada Regele Carol II. 5.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Bellőidő: Egész évre 800, félévre 400, negyedévre 210, egy hónapra 70 lei.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.

Telefon: 27.

Felolvasószervező: **PERÉDI GYÖRGY**

Cluj-i szerkesztő: **dr. Sulyok István**

Cluj, Piața Unirii 13. — Telefon 802.

Kéziratokat nem ösztök meg és nem adunk vissza. Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

IDŐJÁRÁS. A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint a következő 24 órára várható időjárás: Nyugaton és északon esők és zavarok várhatók, lényegtelen hőváltozással.

ZÜRICH ZÁRLAT. Párizs 20.22, London 15.45, Newyork 306.75, Brüsszel 71.90, Milánó 26.28½, Madrid 41.90, Amszterdam 207.35, Berlin 118.30, Bécs — Schilling 57.25, Prága 12.73, Varsó 57.95, Belgrád 700, Bucuresti 305.

A király meglátogatja a Retvezátot. Petroseni (Petrozsény). Saját tud. Ideérkezett jelentések szerint Károly király és a kormány néhány tagja legközelebb meglátogatják a Retvezát hegyesét, valamint a környező, szépségeiben bővelkedő hegyeket. Valószínűleg ez alkalommal lesz a sarmiszegatazi Nemzeti Stadion felépítésének alapkövetéle is. A kormány ugyanis legutóbb Tatarescu miniszterelnök indítványára a huedinmegyei sarmiszegatazi (Várhely) közszéghen nagy Nemzeti Stadion felépítését határozta el.

Nyolcszáz gyalog zárandokoltak Timisoaráról Radnára. A bányászi metropolishól Szent Anna napjára a tradicionális zárandoklat indult Mária-Radnára. A másfél napi gyalogutat mintegy 800 zárandok tette meg, különvonaton, autóbuszokon és teherautókon több ezer ember zárandokolt a kegyhelyre; a nagymisét Olajos József apátkanonok mondotta, az ünnepi beszédek Bermet József bogdai (bogdárigósi) plébános és Unterweger Lotár dr. pápai kamarás, újpécsi esperes mondotta — utóbbi vezette a nagy szentségi körmenetet is.

Tatarescu miniszterelnök Oradeára jön (?) Értesüléseink szerint Tatarescu miniszterelnök hétfőn, augusztus 6-án több miniszter kíséretében Timisoaráról Oradeára érkezik és valószínű, hogy itt is minisztertanácsot tartanak. A hírt hivatalos helyről még nem erősítették meg.

Meghalt gróf Bethlen Györgyné édesanyja. Cluj. Saját tud. Branyicskai báró Jósika Lajosné, született galanthai Eszterházy Agnes grófnő, 71 éves korában, ma hajnalban meghalt. Az öreg grófnőt az utóbbi időkben súlyos bántalmak támadták meg és aggodó családja a Charité szanatoriumba szállította be kezelésre. Orvosai azonban nem bírták meg a súlyos betegséggel, amely a 71 éves grófnő szervezetét rövidesen teljesen lerombolta. Báró Jósika Lajosné 1863-ban született és Cluj, valamint egész Erdély előkelő társadalmában vezető szerepet játszott. Az elhunytban gróf Bethlen Györgyné és Velits Zoltánné édesanyjukat gyászolják. Jósika Lajosné temetése vasárnap délután 4 órakor volt a román kat. egyház szertartása szerint a köztemető kápolnájából a családi sírboltba. A nagyasszony temetésére a széleskörű rokonságon kívül Erdély minden részéről érkeztek főúri résztvevők. A temetésen képviselő volt a Magyar Párt, a katolikus egyházi intézmények, az összes cluj-i jótékony célú egyesületek. A Jósika-család külföldi sírkertjének kápolnájában volt a gyászszertartás, amelyet Hirschler József dr. prelátnak nagy papi segédlettel végzett. A szertartás után a Nagyasszonyt a családi sírkertben helyezték el örök pihenőre.

Gyászmise Dollfussért a bányási metropolishól. Timisoara. Saját tud. Dr. Gabriel József osztrák konzul hírül adta, hogy hétfőn délelőtt a bányási metropolishól, a belvárosi plébániatemplomban, gyász istentiszteletet tartanak Dollfuss osztrák kancellár lelkiüdvéért s meghívja az itt tartózkodó osztrákokat és Ausztria barátait. A gyász istentiszteletet — csendes szentmisét — Ferch Mátyás apátkanonok, belvárosi plébános mondotta. Megjelent Gábriel dr. konzul a családjával, Reb János dr. konzulátusi kancellárral és az irodaszemélyzettel, a káptalani tagok közül Blaskovits Ferenc nagyrépost és Wegling János apátkanonok, a konzulok esetületeiből Petrovits Árpád, Guatefala főkonzulja, számos volt tiszt és altiszt s általában nagyszámú közönség. A Bécsből gyermekakció révén itt nyaraló gyermekek közül is többeket elhoztak itteni „nevelőszülei”. Mise végzetével Ferch apátkanonok imát mondott az elhunytért.

* **A szépség megóvása minden nő legfőbb óhaja.** A Floreal No. 1. krém óvja reggeltől estig, üdíti és frissen tartja arcát!

A sátmari Katolikus Legényegylet Anna-bálja. Saját tud. Vasárnap este a város egész társadalmának nagy érdeklődése mellett tartotta meg a Katolikus Legényegylet hagyományos évi Anna-bálját. Az egyesület kerthelyiségét zsufolásig megtöltötte a közönség és nagy élvezettel hallgatta meg a táncot megelőző pompás műsort. Elsőnek a Hildegárdá vegyeskara szerepelt Hoffmann Ferenc országos karnagy vezénylete mellett nagy sikerrel. Lőrincz Lajos dr. az egyesület elnökének pompás, bravuroz előadása következett, majd a Legényegylet dalárdája Viesler Egyed karnagy vezényletével bántos és ropozós magyar nótákat énekelt, óriási tetszés mellett. A Hoffmann-Kovács-Fodor brácsa-zongora-hegedű trió művészi számait Szvitlik és Lőrinczi aktuális strofái követték, sok derűtséget kelteve. Ezután következett a bál, amely reggelig tartott.

Ia száraz tölgy és bükk-parketták
Tölgyepallók és oszlopok
Dióepallók és stafflik
Tölgydongák és lécek stb.
száraz keményfaárúk termelői árban kaphatók
La Roche & Darvas R.-T.
 Oradeai telepén (Április-u. 29.) Telefon: 800.

Ernst Sándor kanonok jubileuma. Budapestről jelentik: Most van 33-as évfordulója annak, hogy Ernst Sándort, az egyik felvidéki kerület országgyűlési képviselőjévé választották. Az eltelt idő alatt nem volt parlamenti ülészak, amelyből Ernst kimaradt volna. Egyházi téren a protonotariusságig és oradeai kanonokságig vitte, politikai téren pedig politikai pártvezérséggel jutott el és két miniszteri tárcája is volt. Az évforduló alkalmából a győriek lelkes ünnepelték Ernst Sándort, aki öt éve képviseli őket a parlamentben.

Egy négygyermekes anya tragédiája. Sathmar. Saját tud. Kelemen Pál sátmari konyhakertész 43 éves felesége szombaton délelőtt patkánymérgeggel megmérgezte magát. A patkánymérget főtt burgonyába keverte és az undorító mérget így vette be. Délutánra olyan heves görcsei támadtak, hogy eszméletlenül összeesett. Családja értesítette a mentőket, akik a közpórházba szállították. A gyorsan alkalmazott gyomormosás sem segített azonban Kelemenén, mert borzalmas szenvedések közben hétfőn hajnalban meghalt.

Halálosvögü csolnakázás. Braşov. (Brassó). Saját tud. A Forrashegy alatti 5 méter mély tóban Bibó Albert 20 éves borbélysegéd egyik barátjával csolnakázott. A csolnak felfordults Bibó, aki nem tudott úszni, a víz alá merült. Társa valahogy a partra evickélt. Bibó holttestét órák múlva találták meg.

Feljegyzések

A skót presbiterianusok Edinburgh-ban közgyűlést tartottak s azon Curtis professzor, jeles tudós érdekes beszámolót mondott a skóciai katolikus egyház helyzetéről.

A beszámolóban, amelyet a Schönerer Z. Kunft nyomán ismertünk, ilyeneket mondott:

„...Az elmúlt 100 esztendő alatt a katolikusok száma országunkban hatszorosára emelkedett. Az utolsó 50 évben ennek a kétszeresére. 1851-ben a katolikusok a lakosság 4 és fél százalékát alkották, 1931-ben pedig csaknem elérték a 14 százalékot! Minekutána ezeknek a katolikusoknak csak egy tizede skót származású, a nagy szaporodást főleg az irek bevándorlása magyarázza, ahol sokkal magasabb a születési arányszám...” „Mint keresztények csak tisztelettel beszélhetünk arról a lelkiismeretességéről, amely a skót katolikus egyház a rábizott lelkekről gondoskodni igyekszik s arról az áldozatkészségről, amellyel mai skóciai létezésének alapjait a multban megvetette...” „Állandó gyarapodása azonban kizárólag annak a körülménynek tudható be, hogy hívói — a skótok épenúgy, mint az irek — jobban szaporodnak, mint a többi lakosság...”

Általánosítani természetesen nem szabad és nem is lehet. Elfogultság volna ebből és sok más hasonló tünetről törvényt állítani fel arra, hogy a nép katolikus vallása a népi szerepességnek feltétlen biztosítsa. Annál is inkább, mert vallás még nem jelent vallásos-ságot.

A tárgyilagosságnak azt a bizonyágtételét azonban, amit Curtis professzornak ez a beszámolója mutat, nemcsak illik, de kell is feljegyezni. Annál is inkább, mert az üldözött katolikus ir népi életerejének ez a feszítő ereje biztatást tud osztogatni. (Skin.)

Királyi kintúntések. Turda. (Torda). Saját tud. Szép ünnepség színhelye volt Turdán a Solvay Művek Részvénytársaság szodagyára abból az alkalomból, hogy a király Gütler Ágoston és Hoffmann Herman gyári főtisztviselőket a gyár szolgálatában egyfolytában 25 éven át hűségesen teljesített szolgálatuk érdemeinek elismerésül a „Meritul Comercial și Industrial” érdemrenddel tüntette ki. E kintúntéseket a gyár igazgatója Bechthold Gusztáv az összes gyári tisztviselők és alkalmazottak jelenlétében ünnepélyes keretek közt nyújtotta át a kintúntetteknek.

Mivel várják a bányások a kormányt vasárnapra? Timisoara. Saját tud. A vasárnap tartandó miniszter-értekezletre folynak már serényen az előkészületek. A Mezőgazdasági Kamara a miniszterek elé azt a kérelmet fogja terjeszteni, hogy a kamar székelyét újból Timisoarára helyezték át, miután az legutóbb, törvény alapján Lugojra (Lugosra) került. A város és a megye a Clujról csak tavaly idehelyezett Szépművészeti Főiskola megmentését kérelmezi; ugyanis az állam takarékosági szempontból megvonta az intézmény kétszáz ezer leies szubvencióját. Timisoara városa az ugynevezett Hunyadi-kastély átengedését kéri még — egyebek közt. Az épület a 7-es utasok laktanyája s a város, mint már régebben is, avval a tervvel foglalkozik, hogy kulturpalota céljaira alakítja át; elhelyezi benne a muzeumot, amelynek eddigi helyisége szűknek bizonyult s elhelyezi benne hetvenöt ezer kötetnyi nyilvános könyvtárát. A bányási gyáripárosok is memorandumot készítenek, amelyben a gyáripár megmentésére a kompenzáció rendszer kibővítését és a társadalombiztosító törvény megváltoztatását kérik. A betegsegélyező pénztár egész strukturája helytelen — ezt vitatják — az intézmény nem rendelkezik kellő autonómiával; túl magas áldozatokat kell ezenfelül hozniok az alkalmazottaknak s a munkaadóknak is túlságos terhek hárulnak. Illuzorikus a legujjabban elrendelt tisztviselői balesetbiztosítás is, mivel a betegsegélyező pénztár kénytelen bevételének hatvan százalékát Bucurestibe szállítani.

* **Agyvértódlás,** szívszorogás, nehéz légzés, félelemérzet, idegesség, fejfájás, lehangoltság, álmatlanság, gyengeségi állapotok, munkaképzetlenség a rendkívül enyhén ható természetes „**Ferenc József**” keserűvíz használatával igen sokszor gyorsan megszüntethető.

Bányási hírek. Timisoara. Saját tud. Inculeti belügyminiszter telefonon értesítette a prefekturát, amely a timisoarai nyugdíjasok illetményeinek kifizetése miatt interveniált, hogy a szükséges összegeket szerdán fogják kiutalni. — A munkaügyi felügyelőség kimutatása szerint a Bányásban tartózkodó 977 idegen állampolgár közül a nemzetvédelmi törvény alapján tartott revízióból kifolyólag 237-et kiutasítottak. — Schana Mihály tisztiszolga, mialatt a tiszt kutyáját megfürdette a Bányában, bezuhan a vízbe és belefulladt. — Vasárnap este az Electrica-sportpályán mintegy tízezer főnyi hallgatóság előtt Massini Egizio alezreides vezényletével hét-száz tagu katonazenekar hangversenyezett; a katonazenészek nagyrésze kisebbségi, van köztük a petroseni és resitai iparvidékekről való is, akik a nagy munkanélküliség idején szegődtek le továbbszolgáló altisztekként.

ERZSÉBET KIRÁLYNÉ SZÁLLÓ

Budapest IV. Egyetem-utca 5. (A Belváros központjában).

100 modern, kényelmes szoba. Lifték. Hideg-meleg tolvóvíz. Központi

fűtés. Az étterem és kávéházban minden este szalonzene.

Az Erzsébet-pincében egypincér rendszer. — Menü: 1.60 P.

S Z A B Ó I M R E

tulajdonos

„Várj
egy pillanatig, kérlek!
Mielőtt a strandra megyünk, írok
a sorsjegyarusítóknak, hogy hosz-
szabítsa meg a sorsjegyünket!”

**MIELŐTT
NYARALNI
MEGY, UJITSA
MEG SORSJEGYÉT**

Valóban! ha elfelejtette sors-
jegyét elutazása előtt meg-
ujítani, alkalma van a hibát
jóvátenni: írhat a sorsjegyaru-
sítóknak.

A IV. osztály tervszerű nyere-
ményein kívül az urnában még
négy, egyenként egy milliós vándor-nyeremény is van.

Huzás augusztus 1-én és 2-án

A ROMÁN ÁLLAMI OSZTÁLYSORSJÁTÉK

Már csak percek választják el a milliós nyereménytől! Siessen és vásároljon sors-
jegyet vagy ujítsa meg, ha már van, a

BANCA ILIESCU S. A.-nál CLUJ

Oradeai fiók: Str. Avram Iancu 14.

Telefon: 11-54.

A braşovi időközi bizottság új elnöke. Braşov. (Brassó). Saját tud. Braşov város időközi bizottságának elnöke, dr. Bogdan Filimon ügyvéd varatlanul lemondott állásáról. A belügyminiszter a lemondást elfogadta és az elnöki tisztségre Constantin Dumitrescu Parvu braşovi ügyvédet nevezte ki, aki már el is foglalta állását.

*** A Floreal No. 2. krém** megtisztítja bőrt szeplő és pattanástól, elmulasztja orrvörösségét! Kapható minden jobb szaküzletben. Ha nem kapható, írjon a vezérképviselőnek: Drogéria „Cent-vala” Oradea. Telefon 6-56.

Megverték a tolvajok. Simleul-Silvaniei (Sziágysomlyó). Saját tud. Oláh György távirtdai munkást a kutyája nagy ugatással felébresztette. Figyelmű kezdett észrevenni, hogy tolvajok fészegetik házának egyik ajtaját. Vasbotot vett magához s kiment az udvarra, ahol azonban a betörők ahelyett, hogy megijedtek s elszaladtak volna, ráugrottak, letéperték s alaposan elverték. A rendőrség nyomozza a vakmerő betörőket.

Csaló üzletárs. Braşov. (Brassó). Saját tud. Berger Ignác braşovi (brassói) fanagykereskedő még 1932-ben üzletársától Goldstein Dávidtól 50 ezer lejt kapott, azzal a megbízással, hogy az összeget kaucióképpen fizesse be a braşovi (brassói) pénzügyigazgatóságához. A ravasz Berger az összegből csak 5 ezer lejt fizetett be, az összegről kiállított nyugtára azonban beleírt még egy zérót, hogy Goldstein előtt fedezze magát. Goldstein a napokban a pénzt felakarta venni a pénzügyigazgatóságon s ekkor derült ki a nyugtahasíítás. Az ügyesség a feljelentés alapján Bergert letartóztatta, 45 ezer lejt biztosíték ellenében azonban tegnap szabadlábra helyezte, az ügye letárgyalásáig.

*** Felvétel a sátmari római katolikus tanító-nőképző intézetbe.** Az 1934-35. iskolai évre a sátmari római katolikus tanító-nőképző intézet V. osztályába jelentkezhetnek azon növendékek, akik a gimnázium IV. osztályát sikerrel elvégezték. Melléklendő irataik: állami születési anyakönyvi kivonat, abszolváló bizonyítvány és felvételi kérvény. Jelentkezési határidő: augusztus 20. Az intézet címe: Scoala Normala rom. cat. de fete Sătmăr. Judetul: Sătmăr.

Mécs László verse, mint védőbeszéd. Rácz Pál, az ismert író és költő kedves esetét meséli el a Prágai Magyar Hírlapban. Mécs Lászlóról van benne szó és pedig olyan eredeti vonatkozásba hozva a szombathelyi bírósággal, amelyben magyar költő még nem igen került. Széles körben ismert Mécs Lászlónak (aki jelenleg Párizs utcáit járja már napok óta) az a verse, amelynek „Vád- és védőbeszéd” a címe s amelynek lelkébe markoló refrénje mindig ugyanaz: „E fiukért valaki felelős!” A mai kor ifjúsági problémáinak költeménye ez a vers, mert meg-rázóan tragikus tartalmánál fogva óriási hatást ért el mindenütt, ahol csak Mécs elszavalta. Ugyátszik, a versnek ez a tragikuma hatotta meg dr. Gessner Imre szombathelyi ügyvédet is, mert történt a múlt hónapokban, hogy az ügyvédnek egy megtévedt ifjút kellett védenie a bíróság előtt. Amikor a védőbeszédre került a sor, az ügyvédi jogi fejtegetések helyett ott a bíróság színe előtt, védené feje fölött elszavalta Mécs László költeményét. Az ügyvéd ötlete óriási feltűnést keltett. A bíróság meghatva hallgatva a korszerű igazságokat s még a bűnös fiu is bűnbánóan könnyezett. A történet hűségéhez tartozik, hogy a bíróság meghatózott ugyan, de a vádlottat elmarasztalta.

*** Asztma és szívbetege, mell- és tüdőbaj,** görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserűvíz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Hirneves európai és amerikai klinikusok tuberkulotikus egyéneknek tapasztalták, hogy a betegség kezdetén jelentkező székrekedések a Ferenc József víz használata folytán lényegesen enyhülnek.

Felgyújtotta a butorait. Braşov (Brassó). Saját tud. Sipos József braşovi (brassói) háztulajdonos tegnap este egyik szobájában petroleummal bekent pár butordarabot és felgyújtotta. A tüzet lakója László Miklós vette észre, akinek sikerült még idejében eloltani. A nyomozás megállapította, hogy Sipos azért akarta felgyújtani a házat, hogy a biztosítás összegét megkaphassa.

Halálozás. Timişoara. Krecsmáry Sándorné szül. Krecsmáry Viola nyugalmazott tanítónő halt meg 72 éves korában. Krecsmáry Viola az odaadó, kedves, szeretettel telt tanítónő példaképe és mint ilyen, fogalom volt a hánsági metropolisban. 42 évig tanított a Gyárkövárosban és hét évvel ezelőtt történt nyugdíjaztatása után nagy lelkesedéssel szentelte magát a jótékonykodásnak s a szociális munkának. Buzgó, tevékeny tagja volt a Szociális Misszió szervezetének és a Magyar Nőegyletnek. Férje, Krecsmáry Sándor köztisztviselő volt uradalmi igazgató, nagyszámu rokonság gyászolja, volt tanítványai és azok szülei pedig kegyelettel őrzik meg emlékét.

Budapestről jelentik: A Farkasréti temetőben július hó 24-én helyezték örök nyugalomra Issekutz Aurélt, Krassó-Szörény vármegye utolsó magyar alispánját, nyugalmazott belügyi államtitkárát. Issekutz Aurél halhatatlan érdemeiket szerzett magának vármegyéje közigazgatásában, kórházat és szegényházat alapított Lugojon (Lugoson), több maradandó intézményt létesített és neve összeforrt a vármegye fejlődésének történetével. Az imperiumváltóáskor Magyarországra költözött, ahol a belügyminiszteriumban helyezkedett el és államtitkári rangban 68 éves korában ment nyugdíjra. Három évvel ezután, e hó 21-én, 71 éves korában kiszenvedett.

Petroşeni-ben meghalt dr. Nesztor Jenő főorvos. A jónövű, közszeretettel álló orvost a tisztelők nagy sokasága kísérte utolsó útjára. Halálát felesége és gyermekei gyászolják.

Rendbehozzák Huedin megye utját. Petroşeni (Petrozsény). Saját tud. A megyei építészeti hivatal kimutatása szerint Huedin (Hunyad) megyében az utolsó hat hónapban több mint hat és félmillió lejt fordítottak az utak rendbehozatalára. Az utépítés egyébként az egész megyében folyik és valószínű, hogy az őszig befejezik az utak rendbehozását.

A lelketlen sofőr az uton hagyta áldozatait. Braşov. (Brassó). Saját tud. Borzalmas szerencsétlenség történt tegnap este Braşov (Brassó) közepében a derestyei országuton. László Ferenc 30 éves mechanikus mennyasszonyával, Mathie Irénnel motorkerékpáron sétára indult. Derestyé közepében egy ismeretlen Bucureşti felé haladó gépkocsi elütötte őket. A katasztrófát okozó gépkocsi az összeütközéskor sem állt meg, hanem továbbszáguldott, anélkül, hogy súlyosan sérült áldozataival törődött volna. A szerencsétlenséget dr. Fabritius braşovi (brassói) ügyvéd vette észre, akinek értesítésére a mentők kivonultak és borzalmasan összeütközött fiatal emberpárt egy braşovi (brassói) szanatoriumba szállították, ahol még az éjszaka folyamán mindkettőt megoperálták. Állapotuk életveszélyes.

Hönig
Frigyes
**HARANG-
ONTÓDE**
Arad,
Str. Barişia 10-21.
Alapítva:
1840.
Telefon: 376.

A kiadóhivatal üzenetei:

**Fazakas Géza, Diciosanmartin (Dicsősémtar-
mton).** Kivánságára a sorsolásra előjegyeztük.
— **Kuliffay Mihály pléb. Tiream.** A küldött 800
lejt köszönettel igazoljuk és 1934 II.15-1935. II.
15-ig könyveltük el. — **Spöri Artur, Crisen-Calan.**
Köszönettel igazoljuk a 700 lejt vételét és azt
1934 január 1-től 1934 október 31-ig könyveltük
el. — **Tamás Rezső, Poian.** A küldött 300 lejt kö-
szönettel igazoljuk. — **Babuczán László könyv-
kötő, Sebes-Alba.** B. levelét megkaptuk, a kérdé-
ses ügy már tárgytalan, ennél fogva kérésének
sajnálattal eleget tenni nem tudunk.

ELLOPOTT HARANG

Irta: P. TREFÁN LEONÁRD

Túl a Dunán, kicsi falu tornyában elnémult a harang. Pedig nagyon hangos volt valamikor. Előket imára, Isten lábai elé hívta, halottakat elsíratta. Egyszer csak elnémult, megrepedt fájdalomában kicsi harangszíve, mert nem volt többé senki, hangjaira figyelő emberszív.

A falu neve nem fontos. A tény maga nagyon beszédes. Sokkal több annál, hogy riportéma legyen belőle. Nagy lelki tanulság száll felénk, szegény árva magyarokhoz a nagy földrajzi messziségből. Főlölegessé lett néma harang esengő jajkiáltása ez. Valami nagy dolog történt. Valaki meghalt, akit mindenki ismert és szeretett. Aki mindenek szívéhez nagyon közel volt. Olyan közel, hogy a szívünk egy volt az ő szívével.

Az elnémult harangszív rémes sikolya belenyilalt a világ szívébe. Érző szíveemberek lelkén hasított végig. És gondolkozó, tavaszos termékeny fiúk elhatározták, hogy ezt a halott harangot új életre kell ébreszteni. És elindultak erdőn, mezőn, havason, hegyháton és virágos réten keresztül. Valamerő elhatározással lopakodtak a halott harang kicsi falujához. A templomtorony vádlóan és nem büszkén emelkedett ki a falu házai közül. Templomtoronyból gyászos ravatal lett. Ablakai mögött rejtegette a néma, halott harangot. Kuszák fölfelé a meredek lépcsőn a bátor fiúk. Ezt a halott harangot új életre kell ébreszteni. Szívét meggyógyítani, nyelvét megoldani. A torony hallgatta a szívek beszédét. Neki is nagyon fájt a halotharang gyászos sorsa.

A néma harangot leemelték százados állványáról. Szerencse, hogy halotharang volt, másként sirt és jajszékelt volna és nem hagyta volna el annyira szeretett őrhelyét. A torony ablakain keresztül a halál hideg, fagyos szellője süvített. Az emberek lenn a faluban nem értettek ebből semmit.

— Jaj, viszik a harangunkat. Jaj, ellopják a szívünk kincsét, élők, halottak drágaságát. Emberek, ne hagyjuk ezt a szörnyű gonoszsgot. Hát nem fáj a szívetek, hogy elviszik földünk, temetőnk, bölcsőnk és koporsónk hangját, lopják a harangunkat...

De nem szólt senki semmit. Halotti néma csönd ülte meg az egész tájékat. Az élők aludtak, a halottakra ráborult a járadt föld terhe. A hős fiúk megindultak kedves halottukkal, az elnémult, meghalt haranggal. És alig szálltak le édes terhükkel a torony magasságaiból, egyszerre megszólalt a harang ércnyelve.

— Giling-galang. Mi történik itt velem? Hová viszik halotti temetőm némaságából? Talán azt akarjátok, hogy ismét zengjem, zúgjam, kiáltsam, hirdessem az élet győzedelmes erejét? Meghaltak már mind, akik szerettek. Nincs zsvajkódó gyermekesereg, hogy kapkodva versenyezzen a kötelem után. Mind meghaltak már, akik hallgatták valamikor ércnyelvem hangját. Csak én maradtam egyedül. Anyák nem szültek gyermeket. Üresek lettek a bölcsők és megtelt a temető. Árván maradtam a faluban...

És csak kongott, csengett nagy búsan az elnémult harang. Többször is megszólalt, amint vitték édes terhüket a hős fiúk. Sokszor megmozdult a halott harang szíve és mindig mondott valamit. Okos és bölcs dolgot. Merthogy a harang a toronyban minden fölött van mindent tud az ő nagy magasságában. A harang bölcs.

— Csing-cseng, giling-galang... Kihaltak mind ebből a faluból, akiknek a nyelvén beszéltem. Szegény emberek, már hiába szólítottam őket imádkozásra. Nem kellett nekik a jó Isten, csak a föld, a pénz. Gyermek sem kellett nekik, nehogy talán azok imádkozzanak. Kihűlt édesanyák kebele, mert nem melengette ártatlan gyermekeik csókja. Az apák szíve megdurvult és elkeményedett, kővé lett és érzéketlenné, nem kellett nekik gyermekáldás és megszünt a házakban minden áldás. Csing-cseng, giling-galang... A bölcső, a ház üres lett és üres lett a templom és iskola. Vigyetek csak innen messzire, ahol meghalják még a hangomat... Nagyon messzire...

A hős fiúk zokogó lélekkel hallgatták a kis harang szavát. Majd forró csókot lehelték a hideg ércre. Ölegették, vigasztalták ahogyan meleg tavaszos és termékeny lelkük parancsolta nekik. És vitték lopott harangjukat, édes drágaságukat erdőn, mezőn, virágos réten, halászos szántáson keresztül. És elérkeztek az ország fővárosába. Ezt a harangot, csecsemők

és gyermekek lopott harangját díszes hely illeti és gyermekek lopott harangját díszes hely illeti harangtoronyt kell építeni neki és folyton harangozni vele. Ez a harang a nemzet szívének síró hangja harangja. Kiáltson, sírjon, rikoltson, sikongjon a hangja! Mi az, ha tűzvészre verik félre a harangot? Mi az, hogy szennyiszapos, magas árvíz hömpölyög a falvak felé? Mi az, ha adáz ellenség tör red a békés lakoságra? A nemzet, a faj és ország, az emberiség legádázabb és legkegyellenebb ellensége van itt. Gyermektelenség! Elnéptelenedés! Egyke! Kettőke! Pusztulás! Halál!

És kezdett síkolva, élesen, szívbemarkolón

Pilátus a Krédóban

Irta: Lendvai István.

Nem egyszer jár az ember úgy, hogy olyan dologba keveredik bele, amihez a lelkületének, a személyes akaratának vagy hajlamának semmi köze. Ilyenkor aztán jogosan mondja a régi magyar mondással, hogy úgy került bele, mint Pilátus a Krédóba, mert hiszen Poncius Pilátus, a római helytartó, aki az Ur Jézust az üvölöző zsidó tömeg és a könyörtelen zsidó főpapok kedvéért halálra adta, sem gondolhatta valaha, hogy belekerül a krédóba. Meglehetősen ki is írta a maga pogány alakjával a tridentomi hitvallás fenséges tételeiből s Jézus és a Szűzanya mellől. Amellett meg nyilván az is benne lapang ennek a mondásnak a szellemében, hogy Poncius Pilátus bizony meglehetősen a kedve ellenére került bele a Krédóba, mert ha kedve szerint ítélt, Jézus Krisztust nem adja halálra, még meg sem kínoztatja, már pedig akkor nem került volna bele a Hiszekegybe, mint az a férfiú, akinek hatalma alatt Jézus Krisztus kínzatték. Mindezt pedig azért hozom föl itt, mert egy újságban A. J. Storfer mostanában összeszedte azokat a kulturvilágban ma is használatos mondásokat, amelyek Poncius Pilátus nevével és történetével függenek össze. Jömagunknak is érdemes Poncius Pilátusnak a kultúrnyelvek szótáraiban való szereplésével foglalkoznunk, annál is inkább, mert mindazok a fontosabb ilyen mondások, amelyek a nyugati nyelvekben megvannak, a magyar szótárból sem hiányzanak.

Nálunk éppúgy, mint egyéb európai népeknél, nemcsak a Krédóba jutott Pilátusról tud a nyelvhasználat, hanem arról is, aki nem merte kockáztatni a császár barátságát, de jelét akarta adni annak is, hogy Jézust ártatlannak tartja és ezért „mosta kezeit”. Ennél a mondásnál ismét kiderült az, hogy a magyar nyelv a legrövidebben, két szóval tudja kifejezni azt, („mostam kezeimet”, mint az osztrák író is meglepő pontosan idézi), amit a nyugateurópai sokkal több szóba kénytelen foglalni. Amit nálunk a „mosom kezeimet” kifejez, azt a francia úgy mondja: „je me'n lave les mains”, az angol úgy: „I wash may hands of it”. A német még az „ártatlanság” szót is beleveszi s azt mondja: „die Hände in Unschuld waschen”. Érdekes a háttérre annak a mondásnak is, amelyet szintén gyakorta használ a magyar ember, különösen olyankor, amikor valamelyik minisztériumba, vagy általában hivatalos helyiségbe kényszeríti állampolgári sorsa és amikor legtöbbször van oka elmondani, hogy „Ponciustól Pilátushoz küldöztek”. Ebben a mondásban éppenséggel nem nagy a történelmi hűség, mert hiszen Pilátus a Megváltót tudvalevőleg Heródeshez küldte, aki viszont gúnyból fehér ruhába öltözöttén küldte vissza Pilátushoz a macacsul hallgató Jézust. Azt kellene tehát mondani, hogy „Heródestől Pilátushoz”, vagy azt, hogy „Pilátustól Heródeshez küldtek”, de sem nálunk, sem másutt nemigen hallani efféle. Mindössze a francia tér el néha ettől a nyelvszokástól, de ő sem Heródest mond olyankor Poncius helyett, hanem Kaifást („envoyer quelqu'un de Caïphe á Pilate”), tehát a zsidó főpa-

szólni a nemzet harangja. Hiába akarták eldugni az emberek füleiket. Az elnémult harang annál véresebben szólott. Anyák, apák, gyermekek fájdalma, gonója szólott a sikolyában. Kicsi bölcsők síró zokogása hallatszott zengő zúgásból. Anyák méhének termékenysége kiabálta átkát a családok ágyasházaira. Megrontott és elölt zsenge csecsemők nyújtogatták picit kezeiket a létezés, nem létezés örvénylő világából.

És a nemzet, a fajta, gyermek és élet harangja csilingelt, csengett tovább. Ez szól az Ojtoz és Nemere zúgásában is. Hargita fenyveseinek zokogó sóhajában, a Gyalui, Görgényi és Bihari hegyek árva panaszkodásában. Nyárad víze csacsogó csevegésében itt a Bekecs alatt. Ennek a sírásnak könnye a Maros, Olt, Körös és két Küküllő hömpölygő víze.

Túl a Dunán Hidas község népe kihalt. Gyermektelenség miatt elnéptelenedés következett be. Népi pusztulás és halál.

pot tolja Heródes helyébe. Mindenesetre valami tréfás tulzás, névkergetés van a háttérben annak, hogy Poncius Pilátus nevét a szólásmondás ketté választja és úgy alkalmazza, mintha a Poncius is más személy lenne, a Pilátus is más. Akadt ugyan egy dán nyelvész, Nyrop, aki ezt logikailag „enyhén szólva óriási torzszüleménynek” nevezi, elfeledvén, hogy a nyelvnek olykor más logikája is van, mint az exakt tudományoknak. — Ebben az esetben éppen az a tréfás tulzásra, színezésre való törekvés, amelyet az imént említettem. Nyrop mindenesetre boldogabb, hogy megeresztheti azt a feltevést, hogy itt a népek a hangzóméltáshoz (alliterációhoz) való játékos hajlama, kedve nyilatkozik meg, ami utóvégre szintén nem lehetetlen, de nem okvetlenül bizonyos. Az osztrák szerző joggal mutat rá arra, hogy Krisztus után 59-ben, mikor Julius Cézárnak az igen gyenge tehetségű Kalpurniusz Bibulusz volt a konzultársa, a tréfakedvelő rómaiak azt mondták: „ebben az évben két konzulunk van, az egyik Julius, a másik Cézár.” Már pedig ebben semmi hangzóméltás nincs, ellenben igenis van a névkeveréssel erősebb rámutatás arra, hogy voltaképpen Julius Cézár konzulokodik társa helyett is.

Ami már most a Krédóba jutott Pilátusról szóló mondást illeti, az megvan a németben is („hineingeraten, wie Pilatus ins Kredo”), egyéb európai nyelvekben is. Storfer is úgy magyarázza, mint mi. Van azonban a németben egy változata is: „úgy gondolni valakire, mint Pilátusra a Krédó”, szóval: nem szívesen, rosszul. A svájci németek egyik közmondása pedig azt mondja: „me muess em Pilatus mit dem Kaiser draue”, szóval Pilátust a császárral kell megfenyegetni (hatalmas embert egy még hatalmasabbal).

Nálunk valószínűleg nem igen tudják, hogy Poncius Pilátusnak a neve az európai népeknél általában csúfnév. Pedig ez érthető a római helytartónak keresztény szempontról eisenzenvis viselkedése miatt. Igaz, hogy ebből nálunk is kísért valami abban a szelíd indulat-robbanásban: „A Ponciusát!”, vagy: „Ponciusát neki!” Az angolok a XVIII. században a zálogházias embert nevezték — nyilván szomorú tapasztalatok miatt — Pilátusnak. A világháborúban az angol katonák az áristomvezető őrmesterre ruházták ezt a nevet. Az újjörög nyelvben Pilata általában emberkínzót jelent és ezzel a névvel csúfolják — a zsidókat is. Ezel valószínűleg arra céloz, hogy Pilátus a zsidók követelésére kínzatta meg az Üdvözítőt.

Elmondhatjuk tehát, hogy Poncius Pilátus szereplése az európai szótárakban jellemző is, változatos is.

ÉRDEKELT előfizetőinket kérjük, hogy a címváltozásokat — az előző cím egyidejű feltüntetésével — legalább 3 nappal előbb szíveskedjenek velünk közölni, mert csak ez esetben garantálhatjuk új címükre a lapok idejében való megérkezését.

„HAVASIGYOPÁR“-VILLA

A GYLKOSTÓ ÜDÜLŐHELY legregényesebb és szel-
mentes pontján, ős fen-
veserdő szélén, Gheorgheniől 29 km-re a békási szorosban, az alagut
közeliében. Jó polgári ellátás. Napi penzió 110—130 lei. A tulajdonos saját
kezelésében. 50 %-os vasutidijkedvezmény. Autobusjárat a villáig.
Szász István Gheorgheni, jud. Ciuc, Csiki-utca 2. sz.

Az ifjúság keresi az erdélyi magyarság új életfeladatait

— A főiskolások Mailáth-Körének nagyérdekességű pályatételei —

Az akadémiai képzés ma számunkra: erdélyi magyar fiatalok számára kenyeret is csak akkor jelent, ha új küldetésünket felismerjük és beállunk az erdélyi magyar nép napszámba. Így határozta meg előttem saját jövőjét néhány nappal előbb a kolozsvári Majláth-körbeli főiskolások egyike s aztán szavainak igazolásául hozzátette, hogy meggyőződése és meggyőződésük szerint csakis az egyetemes magyar népkultúra emelésére irányuló szövetkezeti, népegészségügyi és népnevelő törekvések nyitnak új, de egyéni áldozatokat követelő életlehetőségeket.

Meggondolkoztató igazság ez. S nem nehéz az eszmegyökerek felfedése sem, ha önáltatás nélkül nézzük kisebbségi magyar életformáink új körvonalokban jelentkező valóságát.

Jogszíjatlanságunk állami elhelyezkedést s a közelmúlt nagyszabú magánpraxisát nem remélheti, orvosaink közkórházokról nem álmodhatnak, tanároknak nagy a felesleg s ugyanakkor népünk — különösképp a falusi réteg — a gazdasági és társadalmi megszervezetlenség átkát hordozza, a népbetegségek szabadon garázdálkodhatnak s műveltségi színvonalunk — melyet oly büszkén emlegettünk — kétségbeesetten süllyed, napról-napra kisebb terjedelmű az, amit erdélyi magyar kultúrának nevezhetünk.

Valamit tenni kell. S mi sem természetesebb, minthogy az életével reálisan számoló fiatalság életcélját a népközösség szükségleteinek területén látja kialakulóban. Ez az okos belátás szükségesség is és talán pótolni fog sok mulasztást, kitölt majd sok szakadékot, közelebb hozza az embereket egymáshoz, több együttértést termel majd a magyar emberek társadalmában.

Katolikus főiskolások tudatos munkája a népi szellem érdekében.

A clujji Mailáth-Kör most zárta le pályatételeit, melyek szintén a fenti kérdést vetették fel s ezt az építő, javító és egybekapcsoló társadalmi munkacélt szolgálják. Már a címük is sok mindent elárul. „A nevelő aktív szerepe az iskolában és az iskolán kívül” — ez az egyik pályatétel. „Népi szellem az iskolában” — ez a másik. A cél nyilvánvaló. Az első részletes tervet kíván arra, hogy a nevelő (tanár, tanító) miképpen lehet cselekedtető tényező az iskolában és az iskolán kívül. A másik viszont ennek a cselekedtető munkának a szellemét a népi szel-
lemben jelöli meg s a részletek kidolgozását tette a pályázó feladatává.

Most már látjuk, ha talán eddig nem is láttuk volna, hogy a tanár és a tanító kisebbségi magyar életünk két leglényegesebb munkása, csak akkor tölti be hivatását, ha a rábízott emberanyag — legyen az az iskolás gyermek, vagy az iskolán kívüli népnevelő kurzus közönsége — meggyőző ereje folytán építő magyar munkába fog. S nem lehet vita tárgya a népi szellem hangsúlyozása sem, vagyis az a cél, hogy az iskola a néphez neveljen, ne pedig a néptől elneveljen. Hiszen e két dolog: a munkára ösztönzés eredményességén és a népi összetartozandóság öntudatosulásán dől el minden. Főleg ez utóbbi teljesen nyilvánvaló. Iskoláink növendékeinek nagyobb százaléka a nép fiaiból került és kerül ma is ki. Sőt nevelőink is nagyobbrészt a falu gyermekei. Mégis a le-

nem tagadható tény az, hogy iskoláink nevelése nem volt az a céltudatos nevelés, amely a tanító, tanár és a gyermek magával hozott, egészséges népi ösztönét építő erejű népi öntudattá, az összetartozandóság nagyszerű érzésévé fejlesztette volna. Ezer és egy példa bizonyítja, hogy a népi szellem jelentőségét az iskolai nevelésből kifejezték. Annak lett az eredménye, hogy a városi u. n. értelmiségi réteg állandóan felfrissült a felszívott népi elem új energiája folytán, de abból az energiát szállító népretegeknek vajmi kevés haszna volt, mert a városhoz és az úri osztályhoz hasonultak nagyobb része teljesen magáévá tette a város és az úri osztály öncélúságát, a nép életével és érdekeivel nem vállalt lelkiismeretben kötelező közösséget.

A Mailáth-Kör pályatételeivel a legszükségesebb problémák útját nyitotta meg s — mint ahogy a Kör jelentéséből kiténik — egészen eredményesen. A pályázók az elsónál: Székely László papnövendék, Kelemen Béla és Rohrer Károly tanárjelöltek, Buzás Imre tanító és Dani József papnövendék, a másodikonál: Illyés Elemér joghallgató, Nagy Anna tanítónő és Rohrer Károly tanárjelölt, a fenti gondolatokat nemcsak hogy teljes egészében megértették, de a részletekben sok — nem is gondolt — szükségre mutattak rá.

A népkultúra áll fiatalságunk tervének középpontjában.

A Mailáth-Kör időszerű pedagógiai pályatételeivel sajátos népi problémákat bolygatott meg. Többi pályatételei, melyeknek határidejét a vezetőség 1934 december hó 1-ig meghosszabbította, ugyanilyen időszerűségről és — más

vonatkozásban, tárgykörüknek megfelelőleg — az erdélyi magyarság helyzetének reális megítéléséről tanuskodnak. E pályázatok feltételeit az Erdélyi Lapok karácsonyi száma közölte, részletesebb felvilágosításokat a Mailáth-Kör vezetősége (Cluj, Str. I. Duca 10.) ad. Mivel a pályatételek belevágnak gondolatmenetünkbe, rövid összefoglalásukat itt is közöljük.

1. Az erdélyi magyarság gazdasági szervezetei és szervezkedési lehetőségei. Cél: a felvett egységterületen kimutatandók a meglévő gazdasági szervezetek s azoknak hatóereje, továbbá a lehetőségekhez mérten részletes terv adandó a mutatkozó hiányok pótlására.

2. Értelmiségi katasztere (a négy székely megyére és az öt nagyobb erdélyi városa vonatkoztatva). Cél: számbavenni hol és kik állanak az erdélyi magyarság élhelyein.

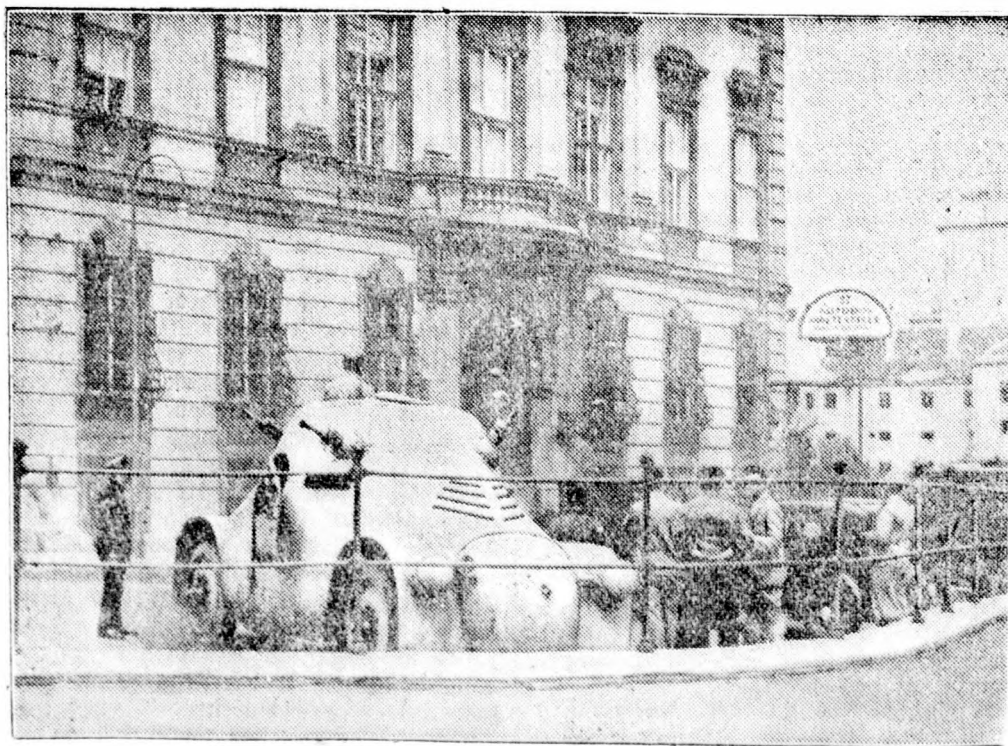
3. A kisebbségi jog természetjogi alapjain.

Fiatalságunk tehát látja útjának meghúzott irányát, keresi a tennivalókat s terveinek középpontjába a népkultúrát állította. Nemesak rájött a nép közötti hivatás nagyszerűségére, hanem komoly tervei is vannak ezzel kapcsolatban. És a lényeges az, hogy ezek a fiatalok, nemcsak falumunkát akarnak, de munkát a falun. A szövetkezeti mozgalom, a népegészségügy, a gazdasági és az iskolán kívüli népnevelés ma nemcsak a megbeszélések tárgya, de mint célirányozó, életet irányító gondolat bontakozik ki fiataljaink szeme előtt és munkájában.

Megkérdezett főiskolások barátomnak igazán van, nem öncélú értelmiségre van szükség, hanem a néppel a népért munkát vállaló új vezető osztályra. S a Mailáth-Kör egészséges munkája komoly ígéret, hogy már kialakulóban van az a gondolkodás, mely tanult embereinket a néphez köti s a hivatás erejével kötelezi arra, hogy a népért, a nagy népi közösség megteremtéséért dolgozzanak.

A nők kincse

a dr. Szentpéteriné „AZ EN SZAKÁCSKÖNYVEM” című szakácsművészeti könyv (IV. kiadás) 1000 oldal terjedelemben. A legnagyobb és legtökéletesebb szakácsművészeti könyv. 1000 darab recepten közli a modern szakácsművészet termékeinek leírását: Levesek, sülték, tészták, befőttek stb. készítését. A leírása olyan házas, hogy aki eddig soha sem főzött, az is tud általa főzni és jó ételeket készíteni. A Szakácskönyv ára díszkötésben 150 lei, fűzve 125 lei. Kapható az Erdélyi Lapok könyvosztályában és Fűssy József könyvkereskedőnél., Turda.

A szövetségi kancellári épület Ecsényben, a Balhaus platon, ahol Dollfusst megölték.

Ez az első kép a lázadásról, amit szerdán délelőtt vettek fel, amikor a páncélaulóval érkezett felkelők a kancellári épület elé érkeztek és megszállták.

Egy szellemi irány végén

Írta: BALLA BORISZ

Siegharstein, július hó.

Ha néhány év előtt akadt volna a kezembe Franz Mork-nak írása (Die psychoanalytische Stömung als Ende aller Illusionen), amely hidegen végez mindazzal, ami természetfölötti tartalmat jelentett eddig a művészetben s az emberi eszmék útján, úgy meglehet, sokkal inkább lázadoztam volna ellene. Ma már nem illik egész komolyan venni a szerzőt; szegény Franz Mork, azt hiszem, elkésett.

Néhány szót azonban szólhatunk róla. A szerző ujjongva üdvözlözi azt az eszmei korszakot, amely a 20-ik században nehéz ködként ülededik a földgömbre. „Egy új, egészséges testi-ség fog belőle születni” — s a freudizmus módszereivel mintegy meg akarja rögzíteni a kiüttlanságot, a meg nem váltottságot, az anyagi kaosz ködfelhőt, addig míg le nem mondunk egy „vallásos megoldás lehetőségéről”, addig, míg pogányokká nem válunk. A pszichoanalízis közben végezni fog azokkal a tévhittekekkel, állítja Mork, amelyek évezredek hazugságokat megdönthetetlen ideáloknak tartottak. Ugyanez a pszichoanalízis tudatosítja az ösztönéletet, az „egyetlen misztériumot”. S e feladatában éppen a szépirodalomnak kell segítségére sietni, a szépirodalomnak, amely roppant kanalizációs rendszerével mindenüvé széthordja, szétszórja az „új evangéliumot”, tudatosítja és populárisá teszi a tömegek előtt ezeket az új igazságokat.

Populárisat az Ördögnek... — feleljük mi.

*

De amiről Farz Mork beszél: mintha ma már nem volna aktuális. Szerző egyébként azóta egy amsterdami kávéház sarkából akarja „befolyásolni a világot”. Kevesebb pesszimizmusra ad okot, mint ahogy a háboru utáni évek homályos szellemi erjedésében hittük volna. Való, hogy a pszichoanalízis megajándékozta a diagnosztikát, az ideggyógyászati patológiát egy-két eredményes elmélettel: jelentősége bizonyos területeken tagadhatatlan. De a szellemi élet a társadalom etikai élete, a bölcsélet, művészet, s főképen (amiről is alább szólni fogunk), a kimondott szépirodalom, csak kárát látta, nem sokra ment vele s ha behódolt neki, úgy sivar zsákutcába került. A párizsi „Das Neue Tagebuch” az amsterdami, prágai stb. emigráns folyóiratok és iskolák pl. szintén arculatukon viselik szellemi bélyegét. „Jam fuete” — mondhatnánk borongva erről művészetéről, erről a szellemiségről. Épugy angol, francia, sőt magyar rokonaikról. Már szaga van, már oszlik; a félhomály, melynél erősödik, az alkony félhomálya s nem a haj-

nalé, mint azt Mork is hiszi.

*

Ez az irány, mely félig a mechanizált lelkiségű orosz irodalmi iskolára, félig az amerikanizmus (jobbán mondva berlinizmus; Brecht, Hasenclever) hatásaira támaszkodik, egyenes kifejlődése annak a szellemi próbálkozásnak, amely a század elején, a naturalizmus korának agóniájában született s a rideg, fanyar intellektualizmus jegyében szállt harcba eredetinek tűnő célokért. Céljai a természetes élettől távolállón, egészen kiagyaltak voltak. Most láthatólag csak a Semmi maradt hátra, egy olyan Semmi, amely akár az életben, akár a művészetben, az erkölcsi törvények kijátszása után mindig hátra marad. Amivel pótolni szerették volna: a freudizmus pince-világa s a politikai, jobbán mondva az oszályharcok tendenciózus szelleme nem tudnak művészetet táplálni. Többek közt az orosz propagandairóladom csödjé is bizonyítja ezt. (Maxim Gorkij panaszkodott miatta legutóbb). De ez az önmagáért élő intellektualizmus, amely valaha művészi eredményeket ígért a világnak s azután mindent megfojtott, szétanalizált, szétmarcangolt, amit teremtőerőnek nevezünk s ami a művészetnek lélektani bázisává lehetett volna — ez a szomorú kijáték az emberi szellem történetében, még nem akar kimulni. Előnek tudja magát, bárha legjobbjai, mint legutóbb Aldous Huxley, vagy előbb Werfel, egymásután szökődnek el hajójáról. A teremtőerő képviselői mindazok, akik a „Logos spermaticos” ajándékát kapták Istentől, szétvetik egy szimbolikus nemzetközi kávéháznak falait, amelynek rabjai voltak. Ebben a szellemi kávéházban csak fűdni, fagni, rágesálni, gúnyolódni, tagadni, bomlasztani illik, — de Európa ma már ugysz a romok kulturáját jelenti. S ki nem látja, hogy a tagadás állóvízű öbleiből ma a világ hajójának ujból a teremtés nagy vizei felé kell indulnia. Egy összeomló régi kultúra kényszeríti rá.

*

Természetes, hogy a realizmus és naturalizmus korának kezdetén ez a tagadó és purifikáló irány kívánatos volt, annyi ál-ideál, a tehetségtelen konzervativizmusnak, mozdulni nem akarásnak, a polgári előítéleteknek olyan torlaszai gátolták akkoriban a szellemi továbbfejlődés útjait. Végeznie kellett egyrészt a romantizmus szertelenségeivel, főképen azonban le kellett lepleznie egy egész társadalom hamis ideáltömegét, a társadalom gerinctelen gyáva-ságait, a nyárspolgári émelvények biémermeieser mázát, a tehetségtelenek uralmát s ott, ahol erre ma is szükség van, ott a tisztességes ember s író csak: tagadhat. A katolikus „naturalizmusnak” is ismerjük egy parancsolóan szükséges fajtáját, azt, amely a szemforgató, csak külsőségekben, csak tradícionálizmusban nyilvánuló katolicizmust ostromozza s leplezi le; azt a kegyeskedő, farizeus tipust, amely mintegy csak konzervativizmusnak, állampolgári megbízhatóságának alibijeként tűzdel ruhájára katolikus sallangokat, ugyanakkor „nevetségesnek” és „tulzónak” tartja az aszkéta-tipust, az Istenért való elégetést, a világtól való elvonulást, a szentek követését — az evangéliumi tanításnak mintegy leglényesebb elemeit tehát. Mondom, a tagadásnak, a leplezésnek, az éles, sőt legélesebb kritikának mindig volt s mindig lesz szerepe, de ha Morkról és társairól szólnunk, más dologról szólnunk...

Visszatérve a genetikus sorrendhez: az ibseni, hauptmanni, tolstói megvilágításoknak és leplezéseknak hatása nagy volt s nem lehetett ellene szólni annak, ahogy írtak, mert rengeteg igazság volt abban, ahogy írtak. Az igazság keresése nemes szenvedély, de amikor a szenvedélyre jut a legnagyobb hangsúly, elfogy az igazság s rendszerint áligazságokra találunk. Így a szellem reprezentánsai közül később sokan mindinkább ál-igazságokért

szálltak harcba, a saját szellemi patikamérlegükön állapítva meg: mi az igazság s mi az, amiért küzdeni kell; igazsá főleg az kiáltatott ki, ami a pozitivizmus és az agnoszticizmus szemszögéből annak beillett. S itt kezdődött szellemi életünk tragédiája, vele együtt első-sorban az irodalomé, amely vagy zsákutcába viszi egész művészi és lelki életünket, miután szükségszerűen szembefordult magával a lélekkel, amelyet az „igazság” nevében tagad, tehát a művészetet is, amelyet viszont csak egy, a lélekben való hitnek mágiája táplál, vagy pedig helyt ad olyan erőnek, amelyek megtalálják a szellemi élet nagyságának, a művészet virulenciájának egyedüli feltételét, a hitet; a hitet minden téren.

*

Az utóbbi idők előnyös szellemi fordulópontjairól beszélnek, minden jogunk megvan arra, hogy a Franz Mork elkésett álmodozásaiban erősen kételkedjünk. Van ma egy tábor, amely már nem „dől be” az igazságkeresésüknek. A múlt század deziluzionáló munkát végzett az igazságnak nevében s ugyanakkor a művészet szavahihetőségének érdekében. Mork reménye, a ma irodalma, mintegy a *l'art pour l'art* szenvedélyével vette át a múltból a tagadás szellemét s míg a régi, nagy realisták adni is tudtak, gyakran rombolva építettek, unokáinknál az igenlő, pozitív állásfoglalások is már rendszerint csak a rombolás irányvonalát erősítik és építik tovább: így Gide „erkölcsi felszabadulása” logikusan visz addig a pontig, ahol minden intellektuális és erkölcsi diszciplinától megszabadult szellemnek nem marad más választása, minthogy egy bolsevista emberkaramba zárja magát. Igaza van Morknak, ha minden analízis mélyén, amellyel ő és szellemi tábor a örök ideálokat szemügyre veszik, átvizsgálják, amellyel „végére járnak” ezeknek az ideáloknak, mondom, igazuk volna, ha szellemi alagutjaik mélyén valóban csak az „egyetlen misztérium” lappangana: ösztön-életünk, a faj és önfenntartás sivar, szürke, rideg valósága.

Valóban, akkor nem is volnánk jobbra hivatottak, minthogy bezárjanak a nagy bolsevista falaszterbe, ahol korbács alatt mérik az anyagi lét kis porcióit. Ezek az eredmények azonban csak az ő módszerüknek eredményei, azaz egy intellektuális szektáé s nem az objektív igazságé; az élet, függetlenül az ő papirtengerüktől, tovább folyik, él, tagul, szenved és színekből-színekbe változik és villódzik, naponta megszámlálhatatlan újabb fitkot dob elénk, amelyeket ujból „megfurni”, amelyeket újra meggyalazni, leleplezni és defloreálni idejük sem maradna; az élet úgy-lehet termékenyebb, gyorsabb és hatalmasabb, mint ennek az életnek szétrágcsálói.

A bécsi Marokkaner kaszárnya udvarán gépfegyveres őrség őrzi a puccskisérlet letartóztatott és a rögtönítélő bíróság ítéletéig itt elhelyezett tagjait

Jöjjön nyaralni **Keleti-Svájcba**
a tündérszép
Gyilkostóhoz
1000 m. tengerszine felett.
Ibolyántuli sugarakban gazdag
magaslati napfény.
Románia Magas-Tátrája!
Basedowosok Mekkája!
Turistáknak feledhetetlen élményt nyújtó ki-rándulások egészen 1800 m. magasságig.
Strandfürdő, meleg kádfürdők. Csolnakázás a tavon. Sport-zerű pisztráng halászat.
Nyolc kényelmes penzió, 120-160 lei napi áron. Szobák már 60 leitől 150 leig.
50% vasuti kedvezmény.
Autógarázs.
Rendszeres autóbusszjárat.
Kötelező napok vasárnap, indulás reggel 7 órakor, esütörtök és szombat, indulás d. e. 10 órakor. Utas esetén azonban az autóbussz más napokon is rendelkezésre áll.
Menetéri jegy 70 lei.
Érdeklődők forduljanak a klimatikus bizottsághoz Gheorgheni — Ciuc.

Véget ért a postások nyelvvizsgálója és a tanítók következik

— A bizottság meg van elégedve az eredménnyel. —

Timisoara. Saját tud. A postások nagy nyelvvizsgálója hétfőn délelőtt ért véget. Eppen egy hétig tartottak tehát a vizsgák, amelyeken hétszáz postás és egyéb, a közlekedésügyi minisztérium hatáskörébe tartozó kisebbségi alkalmazott került a minisztérium részéről kiküldött vizsgabizottság elé. A vizsga mindvégig zárt maradt, sem a vizsgázandók feljebbvalói, sem mások nem jelenhettek meg a teremben, a vizsgázókat is egyenként szólították be. Általában egynéhány rövid kérdést adott a bizottság az egyes vizsgázóknak, többnyire az illetők szolgálati köréből, — bár akadtak egyéb kérdések is. Így két útépitési mérnöknek történelmi kérdéseket adtak fel. Izgalmat keltett, még a vizsga elején, hogy közlemény jelent meg a főposta kapuján, hogy az egyik targumuresi postafőtisztviselőnek sürgős táviratot küldtek. Csakhamar megnyugodtak azonban a kedélyek, mert kitudt, hogy semmi rendkívüli dolog nem történt, hanem Nagy Lajos főtisztviselőt megkérdezte felsőbbje, hogy a sovatai fürdőhelyi postaahivatal vezetését vállalja-e augusztus hónapra.

A tisztviselők és tisztviselőknél, ahogy a vizsgateremből kijöttek, csaknem kivétel nélkül — különösen az utóbbi napokban volt ez így — azt az impressziójukat hangoztatták, hogy vizsgájuk sikerült. Közben a vizsgabizottság tagjai tiszteletüket tették a prefekturán és maguk is kijelentették, hogy meg vannak elégedve a vizsga eredményével. Ez a kijelentésük, mint mondták, a szóbeli vizsgákra vonatkozik, miután az írásbeli munkákat csak azután, Bucurestibe hazatérve, fogják felülvizsgálni. Golumbovici Viktor kerületi postaigazgató a bizottság távozása után szintén kijelentette, hogy a bizottság meglegedését hangoztatta: az általában jó eredményt legfeljebb az írásbeli eredménye fogja befolyásolni. Azt is kijelentette a postaigazgató, hogy a bizottság szerint a timisoarai vizsga jobban sikerült, mint a clujai. A közlekedésügyi minisztérium hatáskörébe tartozó kisebbségi tisztviselők és alkalmazottak nyelvvizsgálója a timisoarai vizsgával befejeződött. A postaigazgatóságon úgy tudják, hogy dekrétum jelenik majd meg, amely azoknak a sorsáról dönt, akik nem tudtak megfelelni.

A postai nyelvvizsgáló követelményeként most vizsgálat indult meg a helybeli kerületi postaigazgatóság és annak több tisztviselője ellen. Azok ellen, akiket tudvalevően feljelentett a vizsgabizottság, hogy román nyelvkurzust tartottak a vizsgát megelőzően s ezáltal — miként a bizottság egyik tagja mondta — keresztették a minisztérium szándékait. Ebben az ügyben különben már Kräuter Ferenc dr. bányászati német képviselő is tiltakozott táviratilag a minisztériumnál és kérte egyúttal, hogy egészítsék ki a bizottságot idevaló tagokkal és engedjék meg neki is, hogy a vizsgákon megjelenhessenek. A minisztérium azonban nem intézkedett, illetve csak a bizottság feljelentésére reagált és elrendelte a vizsgálatot a postaigazgató-

ság és a tanfolyamot tartó tisztviselők ellen. Minisztériumi vezérfelügyelőt küldtek ki, akinek most kell, a napokban, megerkeznie. Igen kinosan hatott az egyik postatisztviselőre, hogy a bizottság tőle a vizsga során a tanfolyammal kapcsolatosan érdeklődött, illetve annak részleteire nézve tett fel kérdéseket. A feljelentett tisztviselők különben utálnak a tanítók részére most megnyitott román tanfolyamra, amelyet, mint mondják, a közoktatásügyi minisztérium nemcsak hogy megengedett, hanem tizezer lejtel szubvencionált is. Így ők — úgy mondják — nem érzik magukat „bűnösöknek”.

A postamesterek, mivel nem rendszeres tisztviselők, hanem csak szerződéses alkalmazottak, a kisebbségeket nem helyezik át, hanem szerződéseiket felmondják. A timisoarai kerületi postaigazgatósághoz tartozó hat megye területén lévő összes kisebbségi postamestereknek még június elsejével felmondtak hat hónapra. Összesen *száznegyvennyolc ilyen postamester kapta meg a felmondását*, úgyhogy december elsején már nem lesz kisebbségi postamester a Bányában.

A tanítók nyelvvizsgálója.

A kerületi tanfelügyelőség egyelőre mintegy kétszáz bányászati magyar és német tanítót és tanárt vett fel azok jegyzékébe, akik a tanfelügyelőség szerint — bár annakidején letették a román vizsgát — nem tudnak eléggé románul. Százötvenkét tanító neve szerepel a jegyzékben: ötvennégy Timis-Torontálból, tizenegy Severinből (Szörény megyéből), tizenöt Carasból (Krassó megyéből) és hatvankilenc Arad megyéből. A vizsgára kijelölt tanárok száma pedig meghaladja a hatvanat. Azonban a jegyzék még nem végleges. A Banatia német finevelőben különben hétfőn délelőtt román tanfolyamot nyitottak meg német tanárok számára. Dinescu közoktatásügyi vezérfelügyelő s a két tanfelügyelő jelenlétében. Dinescu vezérfelügyelő a minisztérium nevében üdvözölte a kurzus résztvevőit és kijelentette, hogy a vizsgabizottság, amelyben ő is közreműködik, jóindulattal lesz. Kräuter dr. képviselőnek a minisztériumban történt intervenciója alapján azt is kijelentette, hogy a vizsgák előtt előzetes vizsgát tartanak s akiről meggyőződnek, hogy románul tud beszélni, annak vizsgájától elállnak.

Ertesülésünk szerint a tanfolyamon némémetek is résztvehetnek.

Dollfuss felesége és gyermekei Riccioneban.

Dollfuss szövetségi kancellár felesége és két gyermeke Mussolini vendégei voltak az Adriai tenger partján fekvő Riccioneban és szombatra várták oda Dollfussot is. Itt érte őket a szerdai gyászos hír. Képünk Dollfussnéról s két gyermekéről pár nappal a tragédia előtt készült.

Törvénylátás

Irta: Fazekas Sándor.

A bozóthól a házi ragadozó, a cirmos bűjt elő. A horpasza körvonala azt mutatták, hogy egy egérrel kevesebb van a határban. Lassu, méltóságos léptekkel az udvaron álló dézsának tartott, amely félig volt s felugrott a peremére. Rövid tanakodás után átesportosította a lábait, kiegyensúlyozta magát, lenyúlt a vízszinre és ivott. A macska testbéli helyzete élénken emlékeztetett a pizai toronyra. Első fele bent volt a dézsában, a második fele pedig a futó felhőket fenyegette.

Amint nézte mezt a fonák helyzetet, az jutott eszembe, hogy ha az embert tótágast állítanak és azt mondanák neki, hogy no, most így, — alkalmasint nem sikerülne. A macskával ez nem történt meg. Egyenesen ment benne a víz fölé. Sehogyse tudtam megéteni ezt a komplikált macskaszervezetet. Lehet, hogy azért, mert nem tanultam macskalógiát.

Mindzeket pedig csak azért mondtam el, hogy az alábbi borzalmas történet előrevesse az árnyékát, amelynek a hőse egy macska lesz és a hős szörnyű véget fog érni. Tehát elő a zsebkendőddel.

A februárvegi téllal kemény harcot vívott a nap. A harc kimenetele nem lehetett kétséges. A tél tartalékja már kimerült; egyik állat a másik után adta fel. Öröme a föld népének. Pedig januárban még nagy legény volt. Hiába mondták neki, hogy vigyázzon, mert a leghegyesebb legényből lesz az összerogyant

őreg ember. Mind nem ért semmit. Hát most lássa.

Az ősi vityiló ablakán a legnagyobb jóakarattal süttött be a nap. Az ablakban egy cserép muskátli fürdött a fényzőzónában. A boglyakemence és a falbarakott sparhet egymás mellett állottak s nagy hideg idején kölcsönösen támogatták egymást a melegítés néhez munkájában. A kemence tetején hosszan elnyulva aludt az öreg kandur. Az éjjel inspekciós volt valamelyik háztetőn és most az éjjeli fáradalmakat pihente ki. A sparheten pedig egy ötliteres fazék paszuly főtt, rotyogott; türelmetlenül várva a rántást, mint fontos alkotó részt. Egyelőre azonban még várnia kellett, mert még soká lesz három óra, amikor idő szerint esedékes lesz az ebéd. Mert azt tudni kell, hogy télen rendes helyen csak kétszer esznek; reggel kilenckor, meg délután háromkor.

Egy az, hogy kurta a nap, más meg, hogy úgy sincs semmi dolog. Ezért nem kell aztán a föld népének Karlsbadba szaladgálni.

A házban két család lakott. Az innesső végében Kata asszony az urával. — a tulsó végében pedig Sára asszony szintén az urával, aki Kata asszonynak az edes testvére volt. Atyafiságosan megfértek egy fedél alatt. Gyakran egy sparheten is főztek, anélkül, hogy összevesztek volna. Ez pedig nagy szó. Részen ennek a békés együttműködésnek a dokumentálására, részben pedig az ingóságok tulajdajogának megértése végett említem meg, hogy a fenthivatolt fazék paszuly a Sára asszonyé volt; dacára, hogy a Kata asszony

jén vívódott a véggel. Ellenben a kemence tetején nyugvó kandur a Kata asszonyé volt. Tehát otthon volt; míg a paszuly csak vendég volt.

A két ember a másik szobában durákozott, hogy valamivel agyonüssék az időt. Elvégre ők sem vághatnak mindig magyart dohányt; bár a szegény embernek ez a legkedvesebb szórakozása. A két asszony odaadó buzgalommal font. Szaporán pergett az orsójuk és a nyelvük. Valakit szapultak.

— No lám, ki gondolta volna. Olyan szent orcával járt az utcán, mintha vizet sem tudna zavarni.

— Huncut a fehércseléd, amíg nyers. Ezt Kata asszony mondta. Végre egy autentikus forrásból eredő megállapítás.

Sajnos, a hallgatóságot nem folytathatjuk tovább, mert indulni kezd a dráma.

Az alvó kandur valami szépet álmodhatott, mert a bajusza idegesen rángatózott. Mikor elmúlt róla a rángogórs, átfordult a másik oldalára. De haj, — álmos fővel nem számolt vele, hogy a világon minden véges; így a kemence párkányra is. Hanyathomlok zuhant lefelé a világűrben, egyenesen belé a nagy fazék paszulyba. A hatás leírhatatlan volt. A paszuly, — abban a hitben, hogy megejtett esett bele, — ijedten szétesapott. A két asszonynak szeme, szája, kötője tele lett paszullyal. A kandur kétségbeesve vírnyákolott és ez teljesen érthető is volt az adott helyzetben. Az asszonyok kirugták maguk alól a rokkát s túlvizították az elszerecséltenedett kandurt.

HŐSÖK ÉS HŐSÖK

Ma: *Andi Lovel*

A napilapokban a rohanó események között árván húzódtott meg egy kis orvosi hír. Talán sokan észre sem vették s még többen átsuhantak rajta, természetesnek találták azt is, hogy megtörténjenek s azt is, hogy csak két sort irjanak róla. Egy görög orvos — így szólt a híradás — állítólag feltalálta a lepra szérumát s annak hatóerejében annyira biztos, hogy kész magát e borzalmas betegséggel megfertőzni is. A hírek tengerében egy-két napig úszkált ideoda ez a kis esemény, körülötte nagy betűviharok tomboltak s tombolnak ma is. Német események, francia események, amerikai események, külügyminiszterek és kancellárok, kivégzések, vádák, gyanúsítások, hadihajók és ágyúk, felvonuló csapatok, tankok, halottak, halottak víziója rajzolódik ki e betűviharok képe mögött. A fekete száguldás hullámaiban ez az árva hír furdokolva merült csak fel, hogy megmutassa magát nekünk, aztán nyomtalanul elmerült. Nem tudom az orvos nevét, nem tudom, hova való és nem tudom, valóban igaz-e? Azt hiszem mégis, hogy ezuttal nincs oka hazudni a hírszolgálati ügynökségnek. Ezért a hírért nem fizeti meg senki, bankot zsarolni nem lehet vele, szembenálló érdeket sem séri. Belecsöppent szegény a nagy viharba. És ez a kis hír mégis fontosabb valamennyinél. Az előtte, utána, fölötte, mellette megjelent fekete betűtengereknél. Még ha most azokon izgulunk is és kétségbeesetten tárgyaljuk az innen-onnan érkező híreket. Mert ez a görög orvos újabb példája annak a hősiességnek, melyet sokkal szivesebben látunk és nagyobb hősiességnek tartunk, mint a nyers erőszak vak nihilista heroizmusát. A világ most újból jóideje csak a nagy szavakat és a véres külső cselekedeteket ruházta fel a hősi jelzővel. Nagy hadvezérek és emberéletek kioltásában gyakorlatra szert tett férfiak címűl adja. Hősnek nevezi azt is, aki sok sikert ért el, nagyöklű bajnokokat, „félelem és gáncs nélküli lovagokat”, akik egy rothadt társadalmi felfogás asszisztenciája mellett „becsületüket” is vérrel óhajjták védelmezni; betörőket és rablógyilkosokat, undok szerelmi kalandok „bátor” hőseit; kiválónak csak az izmait ropogtató „stramm” lovagokat tartja, megköveteli hozzá a szabályos öltözködést és „biztos” fellépést, egyszóval a gögösöket és öntelteket tartja hősnek. Ennek a görög orvosnak a példája azonban egy percet ismét megállít bennünket. Hős az, aki áldozatot tud hozni. És a legnagyobb áldozat az, melyet nem lát senki, amely titokban érvényesül s nem kap kitüntést. A hős lehet sánta, púpos és bóna, lehet vak és lehet süket is. Az ép lélek, a hősi lélek néha a leggyengébb testet keresi fel. A hősiesség nem a kard, nem a sikerek heroizmusa.

A pápák sokszor és utóbb is nyilatkoztak erről, de nem lehet első eset, hogy pápai szótól füle mellett hagy elfutni a világ. Katolikusok, nemkatolikusok egyaránt. Minek csodálkozunk tehát azon, hogy a munka ismeretlen hőseiről elhangzottak ugyanarra a sorsra jutnak, mint a többi, amelyekben pedig egy egész világrend megjavítására adott irányítást a pápa, hogy javára szolgáljon az egyes ember anyagi érdekeinek is. A szociális enciklikák arról beszélnek, hogy meg kell javítani a termelést, elosztást, közgazdasági életet, a nagyoknak, a cinikusoknak, a fölényeseknek ez se kellett. Pedig érdekük lett volna.

Az ismeretlen hős felmagasztalása a világ hatalmasai és a mindent a sikerre beállító emberiség számára nagyobb figyelemzáró az összes eddigiekénél. A kereszténységnek mindeideig még nem sikerült és nem is sikerülhetett a pogány hősiesség fogalmát átértelmeztetni oly mértékben, hogy az a földnek vezető princípiuma legyen. Vitéz ma még mindig az, aki nagyot tud ütni, vagy aki a félelemtől eltorzult deliriumban nem fél a haláltól sem. Az orosz katonát a cári uralom alatt gépfegyverek biztatták bátorságra. Nem volt kétséges, hogy meghalni mindegy: akár az ellenség lö. keresztül, akár a frontmögötti gépek. Hős még mindig az a vezető, aki nem kockáztat semmit. Lehet valóban zseniális, kiváló és akaratéres, de végeredményében csak ügyességre van szüksége, hogy ha minden összeomlik, repülőgépen menekülhessen „naposabb vidékre”. Hős a nagyszájú,

CSAPO LAJOS FIA

kizsárolagos papiszabosága

Satumare, Str. Ștefan Cel Mare No. 7.

Készül: reveranda, habitus, cimáda és mindenféle papi ruhákat. Videki megrendeléseket próba nélkül is *veletlenség* pontosan. Csuha-fele szabás. — Elsőrendű munka. — Alapítva ben. 8971

— Az Isten szárazza meg a macskádat, oda van a drága étel.

— Az Isten pusztítsa el a paszulyodat, megölte a drága macskámat.

Az emberek fokosokkal rohantak befele, azt hívték, hogy rablók törtek a házra. Mikor megértették a helyzetet, bambán bámultak egymásra. Megállapították, hogy a kandurból ebben az életben már nem lesz prédikációs halott. A paszulyt még meg lehetne enni, de ehhez szükséges volna az előzmények nemismerése. És, ha már így esett, hát egye meg a fekély. Több is veszett Mohácsnál. Próbálták összebékíteni a két asszonyt.

Mondjad a tornádónak, hogy álljon meg.

Bizony, bírósítás lett a dologból.

Elérkezvén a törvénylátónap, a két asszony ünneplőbe öltözött s törvénybe menőkhöz illő komoly orcával elindultak az igazság csarnoka felé, két különböző uton; kezükben zsebkezdőt szorongatván. Mert az úgy van, hogy mikor az ember fel van öltözve, rendszeren rájön, hogy sok a két keze s nem tud vele mit kezdeni. Ezért szükséges, hogy legalább az egyik valamivel el legyen foglalva.

Nemzetes Dercs Siska András törvénybíró uram, mikor meglátta a két mindenre elszánt asszonyt, aggodalmas pillantást vetett a toronyóra, amely immáron tuljárt a fél-tizenkettőn. A nemzetes asszony pedig éppen ma malactokányt főzött, tarhonyával és az tizenkettőkor az asztalon lesz.

— Add elő Kata, szaporán, hol szorit, — kezdte meg az igazság kihámozását.

Kata asszony neki fohászzkodott:

— Jaj nemzetes törvénybíró uram, még a

földnek is nehéz hordozni az én nagy bánatomat. Nagy kár írt engemet. A drága szíp macskámat elemisztette Sára. Nem vót több olyan macsak az egész határba. Milyen kacskaringósan tudta fújni a macskanyavalyát tavaszi iccakákon! Ippen úgy, mint az a sáfránhajú naccagás tavaly a Dübögőbe. Gyönyörűség vót hallgatni. Most meg mán a föld porával egyenlő. Tegyük igazságot törvénybíró uram, mert én a császárig elmegyek.

— No Sára, most te mondd el a magadét, — adta át a szót a törvény öre.

— Nem egészen úgy van a, ahogy Kata le rakta. Úgy esett a baj, hogy a tüzelőnk fogytán vót. Azt mondom Katának: nálatok úgyis íg a tűz, megfőztek egy fazék paszulyt, hogy járjunk rá három napig. Azt mondja erre Kata: főzheted, hogyne főzhetéd; elfér. Meg is főtt a szípen, csak éppen rántás kellett volna neki. De erre mán nem került a sor, mert a kemence tetejéről beleesett a macska. Biztosan elkámpiosorodott a melegtől. Azonmódon ki kellett önteni a drága vajpaszulyt. A káros én vagyok; ezt Isten, ember látja.

A kálomisták tornyában rákondították a tizenkettőt. Ez meggyorsította az igazságszolgáltatás menetét. A bíró úr sebtiben kihirdette az ítéletet:

— Te Kata, hibás vagy, mert nem kergetted le idejében a macskát a kemence tetejéről. Ezért Sárának adol öt liter vajpaszulyt, — megfőzve. Te Sára, hibás vagy, mert nem fedted be a fazekat. Ezért adol Katának egy macskát, — nyersen. Most pedig menjetek a pokolba, mert a feleségem vár már az ebéddel.

asztalt csapkodó agitátor, az önmaga gőzétől elkábult handabandázó vezér, hősök azok a fiatalok, akik imperializmust hirdetnek — mások rovására.

Spengler hirdette nemrég ezt az új „hősiességet”, a vérről és az aranyról. Micsoda hipokrizis, micsoda kifordított gondolkozásmód. Idáig az arany uralkodott — most jön a természet rendje: a vér — mondja Spengler. Hát tud-e egyáltalában hős lenni, véret áldozni az egyes ember, van-e ideálja, adnak-e neki, van-e akarat? Hiszen a társadalom ma nem egyéb, mint az államloch, pénzloch, hadiiparmloch dróton ráncigált paprikajancsija. Az a hősiesség, amelyet öneki prédikálnak, nem más, mint az imperializmusok urinak eltitkolt akarata, melyet az embernek kisgyerek korában ólomkatonákon, később sajtón, filmen és szózatokon keresztül adnak be. Legjobb esetben hősiesség az önzés, mely a jogos önvédelem ürügye alatt, amíg él, nem enged a maga „igazából”. Vajjon hős-e az, aki a tömeghisztéria extázisában „feszítsd meg”-et üvölt s aztán a rendőrség véletlenül éppen őt teszi „hidegre”. Hős-e, akit a tömegdüh visz magával és önt belé kétes bátorságot?

A világ és hatalmasainak mai felfogása szerint igen. Ellenben pacifista mindaz, aki a maga igazából engedni hajlandó a béke kedvéért; defetista, aki egyedül áll fel valami üvöltő gyűlés közepén, vétőt, non coronat-ot kiált. Akik összetapossák, érdemrendet kapnak, a felismerhetetlen hullát mindenki megveti.

„Az én országom nem e világból való” — éppen így a keresztény hősiességet nem értik meg itt soha. Naiv ember, aki azt hiszi, hogy jótettért az emberektől elismerést várhat, naiv, aki azt gondolja, hogy a mob a lelket nézi majd. De éppen ezért sohasem szabad a kereszténységnek, az egyes keresztény embernek és különösen a katolikusoknak elmulasztani, rámutatni az igazi hősökre. Hős: a szent. A hősiességet az közelíti meg, aki a keresztény tökéletességre törekszik. Vajjon hős volt-e Péter, amikor fülét vágta le Malkusnak? Bizonyára volt benne hősiesség, mert dacolt azzal, hogy nyomban megölik, de Krisztus ezt sem ismerte el. Az igazi hősökről nem tud senki. Csak néha oly szerencsés a világ, hogy az Isten még életében megmutat egy-egy hőst. De ki látja ennek a hősiességnek ezer összetevőjét, a lemondásokat, a szenvedéseket, a lelkiismereteket? A mai világ még bizonyos lesajnálással néz a jó pap és a szigorú életű szerzetes felé, a kartauzit, a trappistát, karmelitát mindig csak vezeklőnek képzeleli el, aki nagyot csalódott (hihetőleg szerelemben), vagy nagyon büns. Milyen tévedés: hős az, aki másért és Istenért szenved, aki alázatos és nyomorult, rongyokban jár; fekélyes, éhezik, akit le se köpnek. Ha világi emberről észreveszik, hogy szelíd és igazi „hős” akar lenni, hülyének, ravasznak, vagy képmutatónak tartják. Az értékek világi rendjének, igen sok magát katolikusnak nevező ember is behódol, egyházi, világi egyaránt. Ezeknek csak mumus az evangélium, tekintélyük kényelmes öre, vagy streberségük, karrierjük palástja.

...Hős az, aki egyedül világokkal dacol, aki a rátamadó öt embert el tudja verni, aki lemond egy moziról, hogy a szegénynek adjon. Ma is az a hősi ember, aki békét és megértést hirdet a világnak és ezt a maga életén keresztül is viszi. Az új pápai szózat a világtól újból azt kívánja, hogy ölje meg magát, hogy állítson mindent a fejetejére — hogy aztán valóban éljen. Elképzelhető-e, hogy rövidesen fogantatja lesz?

Egészséges, bő gabonatermés

ARZOPOL

száraz-pácoió szer

használatával nélkül elképzelhetetlen.

Többlettermés!

Egészséges magvak!

Mérsékelt ár!

Gyártja: Moskovits Ipartelepek Rt. Oradea

Kapható:

Andrényi Károly és Fiai Rt., Oradea.

A BOLSEVISTA OROSZORSZÁG

Írta: BLESZCZYNSKI TADE mérnök

X.

A „szociális védelem”, a halálos ítélet legmagasabb érdeke megkívánja, hogy kellei tárgyi ok legyen az élettől való megfosztásra. A mi államainkban halálos ítéletet egyes gyilkosságok, hazaárulás stb. súlyos vétségei miatt rónak ki. Az említett orosz esetében a kihágás az „idegenekkel való érintkezés” volt. Az idegenek közül csupán engem ismert, s csak egy párszor találkozott velem. Elsőrangú kínai specialista volt és még rendelkezett néhány igen értékes tárggyal. Magam igyekeztem eladni azokat ismerőseim közt, hogy egy kis megélhetési forráshoz juttassam. Sohasem beszéltem vele politikáról. Ha az idegenekkel való érintkezés nem lett volna alkalmas vádpont, akkor találtak volna másikat, „gazdasági kémkedést” s ez mint ellenforradalom, éppen elég ok. Ismerősem jól tudta, hogy pusztulni fog, 1917-ben a cári vonat adjutánsa volt. Akkor saját volt katonái megmentették, mivel igen jól bánt velük. Multak az évek, ő lojális volt az új orosz hatósággal szemben. Senkinek sem ártott a világon, de van egy orosz elv: „aki nincs velünk, az ellenünk van”, s ezért pusztulnia kellett. A volt tisztnek csak abban az esetben lett volna joga az élethez, ha még idejekorán feljárnotta volna szolgálatát a GPU-nak.

Miért pusztult és pusztul el a volt intelligencia ezerszámra ilyen módon? Szerintem az egyedüli elfogadható magyarázat hallatlan apátiájukban rejlik, amellyel a felelős tényezők a februári s később az októberi forradalmat kísérték. A cári uralom, s az általa alkalmazott kormányzati rendszer túléltte magát. A „Raszputyin” világ úgy sodort mindent, hogy maguk a főhercegek is valami fordulatot vártak. Mind valami burzsuj köztársaságot vagy alkotmányos monarchiát akart, de egy sem vette számba, hogy ily mélyenjáró változást csupán a nemzet erős és ügyesen irányított akarata vihet keresztül, s csak a nemzet megelégedésén nyugodhat a megváltozott rend. Jól átgondolt vezetészmekkel, s világos tevékenységi programmal azonban csupán a baloldal rendelkezett.

Lenin és munkatársai világosan tudták a

„Harmadik osztály”. — „Tiers etat”

Az orosz intelligencia nagyobb részét a szabad pályákon működők: orvosok, mérnökök, kereskedők s a hivatalnokok alkották. Mi van most ezekkel? Az orosz intelligencia nem szívesen beszél arról, hogy milyen pozícióban volt hajdan a cári uralom alatt, pedig semmi célja sincs a titkolózásnak, mert a GPU-ban nyilván van tartva, pontosan mindegyik curriculum vitae-je. Most — kivéve a „lisenyöek” táborát — ezek mind az új életkörülmények közt robotolnak.

A mérnökök az állami nagy gyárak, az ügyvédek a védő és tanácsadó szervek, az orvosok az állami kórházak és gyógyhelyek hivatalnokai; kivételt csak az orvostanárközpontok, akiknek szabadfoglalkozást biztosítanak. A kereskedők a szövetkezetekben, s a volt hivatalnokok a különféle szovjethivatalokban kaptak alkalmazást. Robotolnak és megfeszített erővel dolgoznak, hogy megkeressék szükséges megélhetési lehetőségüket. Különben a kereseti különbség elég jelentős. Az orvostanárközpontok fizetése egyenesen mammothfizetésnek mondható a többiekéhez képest. Csakhogy ez né tévesszen meg senkit, mivel a különféle kereseti s nálunk ismeretlen adók fejében ez a kereseti többlet javarészt a kormány zsebébe vándorol.

Lássuk az Oroszországban, napjainkban leginkább keresett mérnököket.

A fontosabb szerepet betöltő mérnökök lehet havonként párszáz rubel keresete is. Nem ritkán szereshet programon felüli munkát, tervrajz, s különféle számítások stb. formájában, azonfelül még tanár is lehet. Így már 1000 rubelre is felrughat havi jövedelme. Az „élet” igen kevésbe kerül. Nincs még „bűnalkalma sem”, az éttermek, cabaret-ekbe való betévedésre, még csak ruházkodási szenvedélyt sem tudja kielégíteni. Ha pénzt e takarékoskodási kényszer mellett megtarthatná, vagy kedve szerint befektethetné, meg is gazdagodna és kapitalistává fejlődhetne. De az orosz kormány igen „figyelmes” és okosan előz meg minden „torlódást”. A mérnökököt ösztökéli a

legrészletesebb kidolgozásban, az utcai harcok levezetéséig, mit kell tenniük. S az orosz intelligencia? Telve legjobb szándékkal, a szabadság után komolyan vágyódva elkábulva a vérontás nélküli forradalom könnyűszerrel való diadalától, — még csak annak a gondolatával sem foglalkozott, hogy mindez az ő tunyasága következtében szocialista felfordulásba torkolhat. Mindenki csak magára gondolt s nyugodtan várta az események kifejlődését. Jellemző erre a felületes felfogásra az, amit a cár közvetlen munkatársainak egyike mondott a sorsdöntő pillanatokban. Azt hiszem, Vojtejkov tábornok volt az illető. II. Miklós lemondása után, midőn a hatalom a Dumára szállott át, ezt a kijelentést tette: „Tudja uram, nekem az mindegy, hogy ki uralkodik, a cár vagy más. Elmegyek Kuvakibe (ismert gyógyforrásokkal teli birtok), nyugodtan töltöm ott napjaimat, s nem is akarok hallani semmiről”. Ebből a pár szóból kiviláglik, hogy milyen volt a cár legmeghittőbb környezetének viszonya a cárhoz és birodalomhoz, s ugyanezen tényezők értesültsége a forradalom történelmi mozzanatairól s irányáról. Természetes, hogy a monarchiának buknia kellett, s bukásában maga alá temette az általa nevelt korhadt társadalmi berendezkedést.

A háború előtti időkről emlékszem, hogy mi, lengyelek s az orosz liberális-nihilista intelligencia mennyire gyűlöltük a hivatalos Oroszországot, az udvart, a cárt. A gyűlölet mellett azonban egy igen megalapozott érzés is uralkodott lelkünkben: a cárság hatalma, ereje és fensége imponált s tiszteletet parancsolt. 1917-ben azonban a cár tehetetlenségét, unottságát már nem lehetett palástolni. A közvetlen környezet, a munkatársak annyira érezték, hogy megtört minden energiájuk, összezsugorodott minden idealizmusuk, hogy végül minden szívifájdalom nélkül hagyták magára a „született” vezért.

A polgárháború alatt aztán a nép is ellene fordult minden erejével a fehér csapatokba csoportosult intelligenciának, mert úgy bántak a néppel, mint a kimondott ellenséggel.

munkára, ideális szempontokat hangsúlyoz előtte, de egyben súlyt is ad érveinek: gondoskodik róla, hogy az egyenlőség alapelveit kicufoló kereseti többlet biztosan visszakerüljön a kormány kasszájába.

A kényszerbefizetések ezeregy módján kívül a „kereskedelmi raktárak”-at nem kis mértékben a mérnökök pénztárcájára építik.

A mérnökök munkája igen nehéz. Nem szellemi erőmegfeszítésről beszélnek, sem a hosszú munkaidőt értem ezalatt, pedig a munkaidőt a munkavédelmi törvény számukra nem maximálja. Kimerültségüket az a légkör teremti meg, amelyben élni és dolgozni kénytelenek. A legtöbb mérnök szívesen szolgálja a számára igen kedves eszmét, az ország ipari fellendítését.

Nemcsak a munkások, hanem a mérnökök közt is vannak „rohamfiúk”, akiknek feladatuk a lehető legnagyobb munkateljesítményt felmutatni, s céljuk a kollégáikra serkentően hatni. A „Leninrend” és „vörös zászló” kiüntetését örömmel juttatja nekik a kormány, de másrészt egész mivoltukat burzsujnak tekintik s azt tartja, hogy a legnagyobb gondossággal kell őket ellenőrizni, s ezt meg is teszi „lelkiismeretesen”. A mérnököknek a gyárban engedelmességre kell, mivel ezt a mukafegyelmet megköveteli. A mérnök azonban tudja, hogy a vörös gyárigazgató, (aki a legtöbb esetben munkás), a gyári munkástanács, vagy pártszervezet (partkollektív) s az egész környezet figyeli őt. Minden intézkedését, ténykedését s balfogását kritizálják, s a „Suhogó” kritikai lapban kellő megvilágításba helyezik. Nem ritkán megvádolják, hogy pocskólok, fecselek, vagy termékenyen bürokratizmust üz. De jaj neki, ha rásütik, hogy bémítológ hat a munkára, vagy, ami rendesen velejár, hogy: ellenforradalmár.

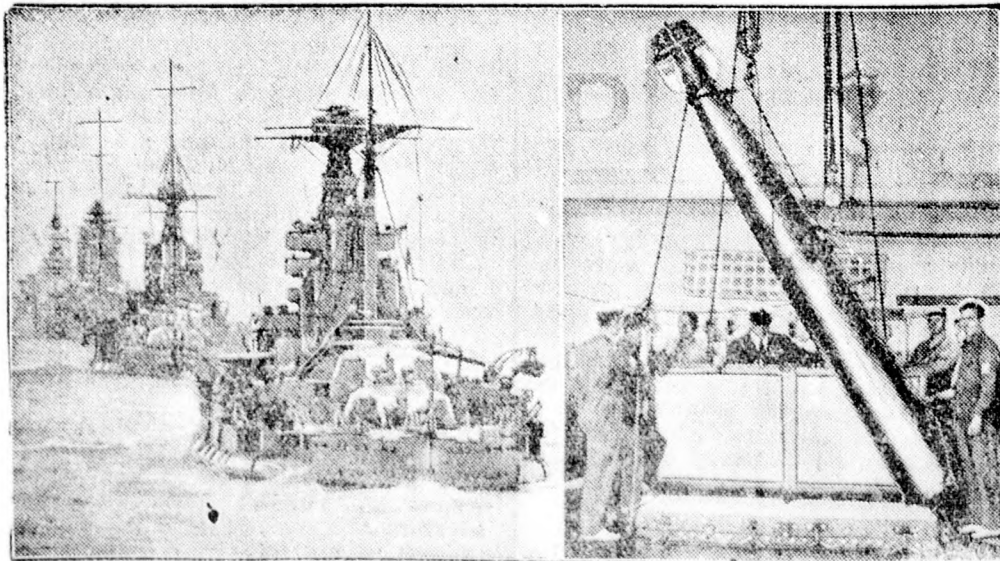
Lássunk egy példát. A Cservoni Niborzse (acélgyár) aláírt egy szerződést a szocialista közvetítő irodában egy másik gyárral, mondjuk a Cservoni Petilovic-cel. A Cservoni Niborzse kötelezi magát meghatározott időn belül bizonyos traktorszerkezet elkészítésére, az előállításától függő másik gyár ugyancsak határidőre kötelezi magát a kész traktor leszállítására. Néha-néha sikerül ez az összedolgozás, sőt az is megesik, hogy idő előtt szállítja a vállalt munkát az alkatrészeket előállító gyár. Megemlékezik ezen nagyfontosságú szocialis teljesítményről a „Gazdasági Élet” és az „Ipari Fejlődés” is. A gyár „vörös táblát”, a munkások és a mérnökök „Leninrendet” kapnak.

De legtöbbször másképp történik minden. A „Donbász” vagy „Kuzbász” nem szállítja le idejében a nyersanyagot, mivel neki sem szállították idejében a kocszot. A Cservoni Niborzse tehát szerencsétlenségére nem tud eleget tenni vállalt kötelezettségének, következetesen a traktorok sem lesznek idejében készen. A munkás nem hibás. A gyár „vöröstábla” helyett „feketét” kap. Hibás azonban a mérnök, aki természetesen igyekszik az egész mulasztást tárgyilagossá nehézségekre hárítani.

A mérnök előbbi pályautatását véve alapul, a mentőkörülményeket vagy figyelembe veszik, vagy nem. Ha méltó rá, akkor „ülni” fog egy, hét, vagy nagyobb kihágás esetén több hónapig. Nem ritkán jobban kihasználják a „bűnös” mérnököket; büntetésből elküldik olyan eldugott helyre, ahová jószántából egy mérnök sem megy el. Ismertem egy igen munkás, s tényleg hivatalos lelkiismeretesen betöltő mérnököt, aki azonban olyan szerencsétlen volt, hogy egy év leforgása alatt háromszor büntették.

A mérnök védelmére legalkalmasabb a hivatalos levelezés bemutatása; ennek alapján bebizonyíthatja, hogy nemcsak nyersanyagot rendelt idejekorán, hanem nem egyszer meg is sürgette azt. Minél több mentőököt sorol fel, annál jobb. Ep ezért nincs talán egyetlen ország a világon, ahol olyan nagy bürokrácia volna, mint Oroszországban, s annyi időt pocskólnának olyan dolgok hosszadalmas s állandó elhuzására, amit pár perc alatt el lehet intézni élőszóval, vagy telefonbeszélgetéssel. A mérnököknek fontosabb, hogy magáról lerázza a felelősséget, minthogy a munka előrejusson.

(Folyt. köv.)

Angol hadihajók hadgyakorlata.

HUMOR GALS

Londonból

Nobel-díjas a bekövetkezett biográfia jelen háború utáni írójáról szóló PEN főtítkára esetet eleventi Budapest a várba, a félén pompától és a megragadta a

— Hermon

Az új könyv mert angol író érdekes adatot korára vonatkozó életében ember írásiban anny emberek ellen, és a lovakat a tikusa egyszer „nem érzi jól mert rögtön a megöli a csigát.”

Ford elmon korában megféle fiatalember volt emberbaráti v Egy nap éppen dal, amikor a találkoztak, akik tiltott játékok, velük játszott. el kell találni, melyik alatt re elveszti a tétet, bár tudta, hogy nagy odaadással kenységére jellemni, hogy lelepszék okulására eredménye azon figyelmességét, tudta felfedezni minden pénzé gyűrűjét és a z és a gentleman a nagy „Jack” és pénzt kellett gyait visszavált

Egy másik wortht vidéki ment ki eléje a worthy felrakta nem volt hajla lett volna a lón gyalog megy a amely nemsoká kilométeres ut Galsworthyról, az érkezéskor t Az illusztris irkordé mellett.

Egy nap, a Galsworthy, a amely „ifjúkor” cikk leírta, hogy nagy írónak a solyogva mutat — Tekintet életemben, amé delmem, mint igazán meghat

Szerke

H. I. A szerörökös pár Ferceg és Chotek Zsófia hercegnő hallani róluk. I egy reménybeli világított) szülő a régi családi vannak a trónó A herceg ritkár szen régi bensz városban jár, a színes abroszos ennyit tudunk

Előfizet

a P

kedu

a kladohiva

HUMOROS ESETEK GALSWORTHY-ROL

Londonból jelentik: Galsworthy John, a Nobel-díjas angol regényíró tavaly januárban bekövetkezett halála óta számos életrajz és biográfia jelent meg Angliában, amelyek a háború utáni évek egyik legnépszerűbb angol írójáról szólnak. Az egyikről, amelyet Ould, a PEN főtitkára írt, többek között azt a humoros esetet eleveníti fel, hogy amikor Galsworthyt Budapesten a magyar kormányzó meghívta a várba, a félnék öregúr megijedt a csillogó pompától és a gárdisták ragyogó sisakjától és megragadta a kísérelője kezét:

— Hermon, ugye nem hagy magamra?

Az új könyvet Ford Madox Ford, az ismert angol író és szerkesztő írta, amely sok érdekes adatot tartalmaz Galsworthy fiatalkorára vonatkozólag. A nagy angol író örök életében emberbarát volt s ezt annyira vitte, írásaiban annyi könnyet hullatott a gonosz emberek ellen, akik a kutyákat bántalmazták és a lovakat agyonhajszolták, hogy egy kritikusa egyszer azt írta Galsworthyról, hogy „nem érzi jól magát egy szép kertben sem, mert rögtön arra gondol, hogy a vörösbegy megöli a csigákat”.

Ford elmondja, hogy Galsworthy fiatal korában meglehetősen vig életet élt, vagyons fiatallember volt és egy kis istállót tartott, de emberbaráti volta már akkor is kiütöközt. Egy nap éppen a Derby-ről jöttek haza Forddal, amikor a vonaton egy szerencsejátékoskal találkozott, aki az ismert angol és azóta beültött játékot, „a Gyűszű és a Bab”-ot akarta velük játszani. A játék szerint a résztvevőnek el kell találni, hogy a három gyűszű közül melyik alatt rejlik a bab, ha nem találja el, elveszti a tétet. Galsworthy játszani kezdett, bár tudta, hogy csalóval áll szemben. Azzal a nagy odaadással játszott, amely minden tevékenységére jellemző volt. Ezzel azt akarta elérni, hogy leleplezze a trükköt és ezt a közönség okulására nyilvánosságra hozza. A játék eredménye azonban az lett, hogy a nagy megfigyelőképességgel megáldott angol író nem tudta felfedezni a trükköt, ellenben elvesztette minden pénzét, a nyakkendőjét, a pecsétygyűrűjét és a zsebkönyvét is. Nagy megadással és a gentlemanlike törvényeinek megfelelően a nagy „Jack” vissza kellett menjen a klubba és pénzt kellett kölcsönkérjen, hogy értéktárgyait visszaváltsa.

Egy másik esetben Ford meghívta Galsworthyt vidéki házába. Egy kis lovaskordén ment ki eléje az állomásra. A kordéra Galsworthy felrakta a bőröndjét, ő maga azonban nem volt hajlandó felszállni, mert „tulnag lett volna a lónak” és azt mondta, hogy majd gyalog megy a házig. Ford megindult a lóval, amely nemsokára galoppozni kezdett a két-kilométeres uton s egészen megfélekedezett Galsworthyról, akit legnagyobb meglepetésére az érkezéskor a kocsit mellett pillantott meg. Az illusztris író egy negyedórát futott a kis kordé mellett.

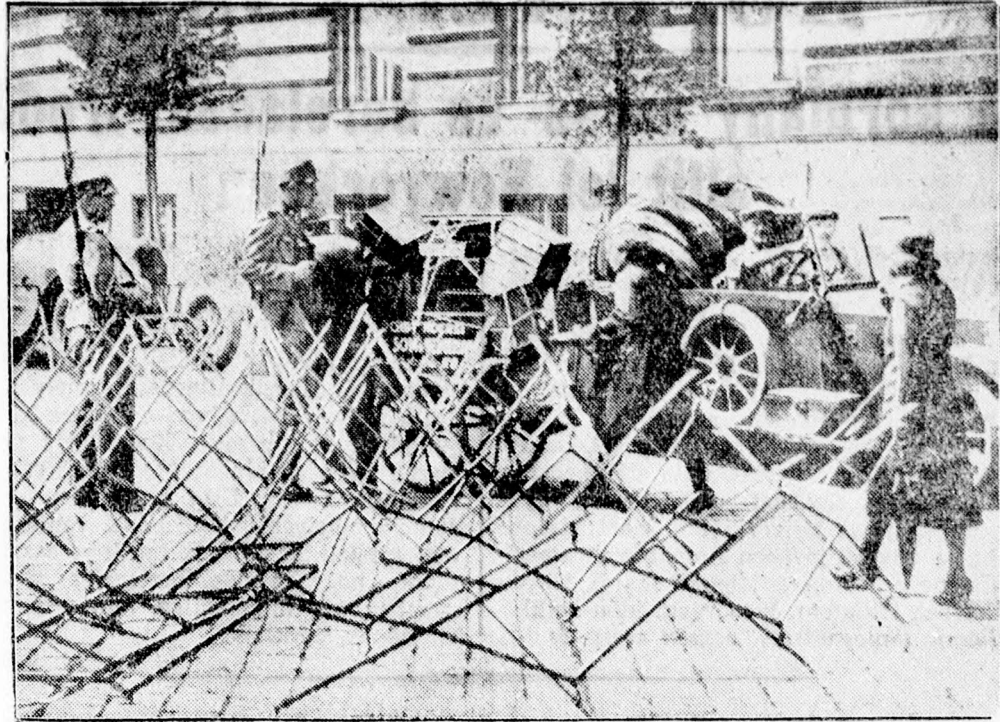
Egy nap, amikor már beérkezett író volt Galsworthy, a kezébe akadt egy újgickek, amely „ifjúkori küzdelmeiről” számolt be. A cikk leírta, hogy mennyit kellett szenvedni a nagy írónak a szegénységgel. Galsworthy mosolyogva mutatta meg a cikket barátjának:

— Tekintettel, hogy nem volt olyan év az életemben, amikor kevesebb lett volna a jövedelmem, mint ötezer font, a cikk naivitása igazán megható.

Szerkesztői üzenetek:

H. I. A szerajevóban szomorú véget ért ironörökös pár Ferenc Ferdinánd, Habsburg főherceg és Chotek Zsófia grófnő, illetve Hohenberg Zsófia hercegnő gyermekei ének, de keveset hallani róluk. Hohenberg Miksa herceg (akire egy reménybeli császári és királyi korona fénye világított) szülői halála óta Artstettenben lakik, a régi családi kastélyban, ahol szülői eltemetve vannak a trónörökös által készített kriptában. A herceg ritkán jár be a városba. Csak az egészen régi benszülöttek ismerik. A herceg, ha a városban jár, a szálloda kistermében ebédel, a színes abroszos polgári részben, elvonulva. Mi ennyit tudunk róla.

Előfizelőink szíves figyelmébe ajánljuk, hogy **a Püspök-fürdőbe** kedvezményes jegyek a kiadónvatafunkban már kaphatók

Acéldrótakadályok, u. n. „spanyol lovasok” és erős őrség a Marokkaner kaszánya előtt, amelyben az elfogott lázadókat őrzik.

RÁDIÓ

SZERDA, AUGUSZTUS 1.

Bucuresti. 12 Vizállás, könnyű lemezek. 12.45 Vegyes hírek, könnyű lemezek. 13.15 Időjelzés, időjárás, beszélőújság. 13.40—14 Könnyű lemezek. 18 Időjelzés, időjárás. 18.05 Rádiózenekar, román zene. 19 Felolvasás. 19.15 Rádiózenekar. 20 Felolvasás. 20.15 Szarvas hegedűművész játéka. 21.30 Calperin Lucien éneklőfűrészen játszik. 22 Beszélőújság. 22.30 Zene a Cina-vendéglőből.

Budapest. 6.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10 Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Déli harangszó. Időjárásjelentés. 12.05 Eugen Stepat balalajkazenekara. 12.30 Hírek. 13.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.30 Hanglemezek. 14.40 Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 15.30 A rádió diákfőelőrája. 16 Gyümölcs, zöldség és más nyári ételek a háztartásban. Vizváry Mariska előadása. 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17 Sárossy Mihály gitározik zongorakísérettel. 17.35 A patak partján. Vadász Tibor elbeszélése. 18.10 Tschopp Annie viola d'amour számai, cimbalmon kíséri Brodsky Ferenc. 18.50 Budapest diszkortjei. Lieber Endre alpolgármester előadása. 19.25 Szabó Ilonka énekel zongorakísérettel. 20 A rádió külügyi negyedórája. 20.15 Peer Gynt. A Budapesti Hangverseny Zenekar előadásának közvetítése. 21.15 Hírek, löversenyeredmények. 22.45 A Mándits jazz zenekara. 23.20 Toll Árpád és Toll Jancsi cigányzenekara muzsikál. Lipóczy József énekel.

CSÜTÖRTÖK, AUGUSZTUS 2.

Bucuresti. 12 Vizállás, könnyű lemezek. 12.45 Vegyes hírek, könnyű lemezek. 13.15 Időjelzés, időjárás, beszélőújság. 13.40—14 Könnyű lemezek. 18 Időjelzés, időjárás. 18.05 Rádiózenekar, népzene. 19.15 A rádiógyetem felolvasásai. 19.45 Puccini: Tosca.

Budapest. 6.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10 Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05 Vargha Imre magyar nótákat énekel. Asbóth Gyula tárogatózik zongorakísérettel. 12.30 Hírek. 13.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.30 Országos Postászenekar. Vezényel Ifj. Roubal Vilmos. 14.40 Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16 Közvetítés a Norddeutscher Lloyd Európa névű óceánjáró hajójáról, Bremerhavenből. A zenét a hajózenekar szolgáltatja. 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17 B. Kenéz Lili zongorázik. 17.40 A magyar vavas diadala a varsói Európa-bajnoki versenyeken. Rasztovich Imre előadása. 18.15 A Buttola szalonzenekar műsora. 19 Egy hamvveder előtt. (A régi római leány élete a bölcsőtől a menyasszonyságig). Révay József dr előadása. 19.35 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. Ábrándok világa. 20.50 A rádió — a rádióról. 21.10 Lakatos Gyula és Lakatos Vince cigányzenekara muzsikál. 22 Hírek, időjárásjelentés, üztőversenyeredmények. 22.20 Táncelemek. 23 Magyar Vonóshármas. Tagjai Ország Ti-dara hegedű. Salgó Sándor mélyhegedű, Friss Antal gordonka

PÉNTEK, AUGUSZTUS 3.

Bucuresti. 12 Vizállás, könnyű lemezek. 12.45 Vegyes hírek, könnyű lemezek. 13.15 Időjelzés, időjárás, beszélőújság. 13.40—14 Könnyű lemezek. 18 Időjelzés, időjárás. 18.05 Könnyű zene. 19 Rádiógyetem, felolvasás. 19.15 Rádiózenekar. 20 Felolvasás. 20.15 Mozart: Zongora- és fuvósötös. 20.45 Antológia. 21 Costinescu Evantia énekel. 19.30 Seidemann szaxofonművész játéka. 22 Beszélőújság. 22.30 Zene az Enescu-vendéglőből.

Budapest. 6.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10 Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés. 12.05 Mándits szalonzenekar. 12.30 Hírek. 13.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.30 Hetényi-Heidelberg Albert—Buday Dénes—Sebő Miklós triója. 14.40 Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 15.30 A rádió diákfőelőrája. Az utolsó Árpád-ivadék. 16 Hanglemezek. 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17 Szent Erzsébet és a „varázsló Klingsor”. Sebestyén Ede felolvasása. 17.30 Zoltán Irén énekel, zongorakísérettel. 18.10 A nő a családban. Szentmihályiné Szabó Mária előadása. 18.45 Sportközlemények. 19 Kurina Simi és cigányzenekara. 20 Falu. Három egyfelvonásos. 21.40 Hírek, időjárásjelentés. 22 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. 23 Jolly Kid's jazz zenekara.

SZOMBAT, AUGUSZTUS 4.

Bucuresti. 12 Vizállás, könnyű lemezek. 12.45 Vegyes hírek, könnyű lemezek. 13.15 Időjelzés, időjárás, beszélőújság. 13.40—14 Könnyű lemezek. 18 Időjelzés, időjárás. 18.05 Rádiózenekar. 18.30 Wagner Richard: Tristan és Isolda, háromfelvonásos opera Salzburgból. Utána: beszélőújság, majd zene a Continental-vendéglőből.

Budapest. 6.45 Torna. Utána: Hanglemezek. 9.45 Hírek. 10 Felolvasások. Közben: Hanglemezek. 11.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 12 Déli harangszó, időjárásjelentés. 12.05 M. Németh Anna zongorázik, Zengő (Singer) Ibolyka hegedül zongorakísérettel. 12.30 Hírek. 13.20 Pontos időjelzés, időjárás- és vizállásjelentés. 13.30 Budapesti Koncert Szalonzenekar. 14.40 Hírek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhírek. 16 Ezeremester műhely. A Rádióélet ifjusági főelőrája. Harsányi Gizsi előadása. 16.45 Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 17 Magyar diákleány Cambridge-ben. Hegedűs Nóra előadása. 17.30 A Ganzgyári Dal- és Zeneegyesület Dalkara. Vezényel: Koncz Ferenc. 18.10 Nyári örömlök. Undi Imre vidám csevegése. Felolvassa Keresztély István dr. 18.40 Állástalan Zenészek Szimfonikus Zenekara. Vezényel Melles Béla. 19.50 Dajbukát Ilona és Bársony István előadó estje. 20.30 Hanglemezek. — Az angol tánczene csillagai. 21.15 Hírek, löversenyeredmények, időjárásjelentés. 21.40 Rigó Jancsi és cigányzenekara muzsikál, Fekete Pál énekel. 22.45 Az Operaház tagjaiból alakult zenekar. Vezényel Polgár Tibor.

Kávéházakban, vendéglőkben mindenütt kérje az „Erdélyi Lapok”-at.

KÖZGAZDASÁG

A kormány szesz- és boreladási irodát állít fel Newyorkban

Bucurestiből jelentik: A kormánynak legutóbb kiadott kompenzációs rendelete a legtöbb országban kedvezőtlen hatást váltott ki s ez alól csupán az Egyesült Államok mondhatók kivételnek. Eddig már a második hatalmas szállítvány ment ki a Bánságból szilvóriummal az USA-ba, amelyért Románia cserébe autót, gramfont, rádiókészülékeket és írógépeket kapott. A román kormány megállapodása értelmében a jövőben ezeket a cikkeket csak borért, gyümölcspálinkáért és szilvóriumért lehet kivinni az USA-ba s így a jövőben Románia az amerikai kivitelben a szeszszállítások akarja főkiviteli cikkének tekinteni. Igen rövid időn belül állami támogatással román szesz- és

boreladási irodát állítanak fel Newyorkban, amelynek a kivitel előkészítése és megkönnyítése lesz a feladata.

A kormány a kiviteli illetékekből külön alapot szándékozik létesíteni, amely a szeszszállítási kivitelével foglalkozó cégeknek külön kiviteli jutalmat biztosít. Románia a szeszszállítási kivitel terén majdnem teljesen el van zárva a világtól és csak az USA az egyetlen állam, ahol könnyű elhelyezési lehetőségei vannak. A kedvező kiviteli lehetőségek reménye azzal is fokozódik, hogy az ideai bortermés a tavalyival szemben úgy minőségileg, mint mennyiségileg kitűnőnek ígérkezik.

Részvénytársaság háromezeröttszáz kilogram arany és negyvenháromezer-hétszázötven kilogram ezüst kibányászására

Bucurestiből jelentik: Annak a mozgalomnak, amely a belföldi arany és ezüst fokozottabb kibányászására irányul — kezdnek látható eredményei mutatkozni. Erre mutat az a részvényjegyzi felhívás is, amelyeket a fővárosi lapok közölnek.

Eszeint „Aur”, magyarul Arany névvel, 80 millió lei alapítókéval hatalmas részvénytársaság alakul Vulcoi, Zlatna, Abrudbánya, Botes és Almas területén lévő aranytartalmu kőzetek kibányászására. A részvényjegyzi felhívás szerint, a Napoleon-bányában 50.000, a Corabia-bányában 200 ezer és a Botes-bányában 100 ezer tonna látvány aranytartalmu kőzet van, amelyből 3500 ki-

logramm aranyat és 43.750 kilogramm ezüstöt lehet kiaknázni, 467 millió lei értékben.

A részvénytársaság alakulása már bizonyos. Kétféle leíjelt szerepelnek a régi részvényesek, 32 milliót és 10 milliót lejegyzett egy angol és egy román csoport és 36 milliót akarnak lejegyezteni román tőkészekkel, akik az akció iránt élénk érdeklődést tanúsítanak.

E hírrel kapcsolatban említjük meg, hogy C. Georghescu ipari és kereskedelmi államtitkár négy napon át tartó körúti meglátogatása az erdélyi aranybányákat, megvizsgálta azok termelési viszonyait és technikai felkészültségét. Tapasztalatait jelentésben közli a miniszterrel.

Mintavásár Sibiuban (Nagyszebenben). Saját tud. Az idei mintavásár július 20-án reggel 10 órakor nyílt meg. A kiállítás tart augusztus 10-ig, amely idő alatt a Sibiuba (Nagyszebenben) utazóknak az államvasutak 50 százalékos jegykedvezményt adnak. Ugy nagyságra, mint szépségre a kiállítás minden eddigi ilyen kísérlettel felülmúl. Kétszázalékos több cég vesz részt a kiállításban. Románia majdnem minden városának és vidékének ipara és kereskedelme képviseltette magát. Az ünnepélyes megnyitás vasárnap július 22-én Teodorescu ipar- és kereskedelmi miniszter és Lapeda tu erdélyi miniszter jelenlétében volt. A kiállítás mingyárt az első napon oly nagy látogatottságnak örvendett, amely minden várakozást felülmúlt. Vasárnap 15000 jegy fogyott el.

Új maximális árak Turdán (Tordán). Saját tud. Turda (Torda) város időközi bizottsága az új maximális árakat a következőképp állapította meg. Húsárak: marhahús kilonként 14, növendék marha 14, szopósborju 18, sertés 24, karaj 26, háj 30, olvasztani való szalonna 28, zsír 32, vékony szalonna 24 lei. A kenyér és liszt detail árait ezuttal nem maximalta a tanács, de szigoruan ellenőrzi a normális keretek közt maradásukat. Megszabta a tanács az új bérkocsitárfiat is. Ennek főbb tételei: A vasutól be a városba egy személy 20 lei, minden további személy 5 lei. A Főtértől a kórházig 20 lei. A Banya-fürdőbe 20 lei. Az Akna-fürdőig 40 lei. A vasúti állomástól a kórházig 25 lei. A Főtértől a gyárakig 20 lei. Ez a tarifa esti és éjjeli időben 25 százalékkal magasabb. Az éttermi és szállodai árak a régié maradtak.

A bucuresti tőzsde hivatalos deviza- és valutárfolyamai. Devizák: Francia frank 6.63 háromnegyed—6.58 fél, fontsterling 513—503, dollár 109.40—99.40, olasz lira 8.80—8.55, svájci frank 32.85—32.45, belga frank 23.60—23.35, márka 40—38, holland forint 68.25—67.60, pezeta 14—13.60, zloty 19—18.75 lei. Valuták: Francia frank 6.60—6.90, svájci frank 32.55—33.40, belga frank 23.50—23.80, fontsterling 505—515, olasz lira 8.65—9.20, török font 78—81, dollár 99—110, birodalmi márka 38—40, holland forint 67—69, csehkorona 4—4.50, pengő 24—26, schilling 23—24, zloty 18.80—19, dinár 2.20—2.50, drachma 0.80—1.10, leva 1.05—1.20 lei.

A román—jugoszláv kereskedelmi egyezmény június 30-án lejárt. Most — mint Bucurestiből jelentik — a két kormány kölcsönös jegyzékváltásával az egyezmény tartamát további hat hónappal, vagyis folyó évi december 31-ig meghosszabbították.

A jugoszláv búzaexport új szabályozása. Belgrádból jelentik: A minisztertanács új rendeletet adott ki a búzakivitel szabályozásáról. Eszerint Jugoszláviából búzát csak a termelő, a szövetkezetek és a kiviteli vállalatok exportálhatnak és pedig külön engedély alapján, amelyet az ipari és kereskedelmi miniszter ad ki.

Lengyel—jugoszláv utazási egyezmény. Varsóból jelentik: A lengyel és jugoszláv kormány a két állam kereskedelmi és utazási forgalmára vonatkozó egyezményt kötött, amelynek tartalma egyelőre egy esztendő. Az egyezmény célja a lengyel exportőröknek jugoszláv adósknál befolyt követeléseinek folyósítása. Az utazási egyezmény szerint Jugoszláviába utazó lengyel turisták zloty ellenében dinárra szóló hitelleveleket kapnak, amelyeket Jugoszláviában dinárra váltanak be, míg a lengyel exportőrök követeléseire befizetett dinárosszegeket visszatartják. A jugoszlávok tömeges kirándulásokat szerveznek lengyel utasok részére, akiknek a lengyel kormány rendkívül kedvezményesen ad uttlevelet.

Kávésző és teafogyasztókhoz

Az aromakedés előtt meghívom vásárlásra. Egy kilo finom zamatu nvers kávé 85 lei, pörköltve 100 lei. 1 kg. olasz rizs 13, 15 és 18 lei. Banati dupla grizes liszt kilója 7 1/2 lei. Egy kilo olasz módra makaroni 16. Orosz, angol és kínai teák dekája 1 1/2—2—3 lei. Kristályecset, kockacukor. Egy kilo finom apró kávé 20 és 44 lei. 1 kg. Stein-szappan 11 db 28 lei. 100 légyfogó 85 lei. 10 db 9 lei. 1 kg. trapista Sajt folszeges ízű 36 lei. — Ementhali valódi 1/4 kilo 18 lei. Tea-vaj kgr. 50 lei. Valódi édes, nemes szegedi paprika probacsomag 14 lei.

Aszódinál,

Oradea. Sas-palota. Telefon 10-34.

A mostani ruhákhoz korrigálni kell az alakját,

hogy a ruha szépsége és a termet érvényre juthasson, ami jó fűző és mellformáló nélkül lehetetlen, mert ez a jólétkódés alapja, tehát jól teszi, ha rendelés előtt KOVÁTS SÁNDORNE fűzőspecialistát, (Oradea, Nilgész-telep) meglátogatja. — Sighisóarán (Segesváron) leánya: Ibolya Gierling Kováts, Str. Regele Ferdinand 23.

APRÓNÍRDETESEK

Apróhirdetések díja szavankint 3 lei, vastagabb betűvel 6 lei. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lei. (Az állástkeresőknek 23 százalék kedvezményesen) Cím a kiadóban 10 lei.

Különféle.

Intelligens
úrnőt teljes ellátásra keresek. Cím a kiadóban.

Tanuló fiu
vagy leány fizetéssel felvétetik. Pfaff cégnél, Oradea, Sas passage.

50 éves intelligens nő
házvezetőnek menne butorral, edénnyel, plébániára. Cím a kiadóban.

Keresek
kölyök farkaskutyát. Oláry Oradea, Take Jonescu (v. Körös-u) 15 sz.

Német,
román kisasszony keres alkalmazást a délelőtti órákra. Cím: Oradea, Calea Decabal (Vitéz-u.) 44.

Felvételi
és javítóvizsgákra fiu- és leánygyermekeket előkészítek. Oradea, Str. Heliade Rădulescu (v. Pál-u.) No. 4.

Érettségire
avagy javítóvizsgára készit felsőkereskedelmi és gimnáziumi érettségivel bíró egyetemhallgató. Oradea, Str. Aurel Lazar No. 11. Juricskay.

Lakás

Kiadó
3 szobás modern utcai lakás augusztus 1-re Oradea, Str. Berthelot (v. Sal Farenec-u.) 14.

Kiadó
egy szoba fürdőszoba előszoba konyha speiz mellékhelyiségekkel augusztus 1-re. Oradea, Strada Coganlic-anu (v. Váradi Zsigmond utca) 17 sz.

Háromszobás,
fürdőszobás emeleti lakás augusztus 1-re kiadó. Oradea, Str. Heliade Rădulescu (v. Pál-u.) No. 4.

Kiadó
Kertes villában, kétszobás, fürdőszobás, modern nagy lakás nov. 1-re kiadó. — Oradea, Str. Alexandri No 40/a.

Oktatás.

Zenker Margit
szabásati iskolájában újabb tanfolyam kezdődik augusztusban. Oradea Str. Parcul Carmen Sylva 2. sz.

Adás-vétel

Eladó
házhely a nagypiachoz és villamoshoz egészen közel, építési homokkal és kavicsal a talajban és a Dr Ciordas János-u 17. sz alatti négy lakásos, gyümölcsös és szőlőkertes jövedelmező ház. Ertekezni Oradea, Ciordas-u 17 sz. alatt.

Eladó
egy jókarban lévő purifikátor (lőherafejtő). Megtekinthető: Vetiş község (jud. Sătmár) Gyulai Antal tulajdonosnál.

Eladó
minden elfogadható áron, egy nagy tükör, egy divány, hencsernek is használható 2 totój-jel, 3 petroleum-lámpa. Oradea, Str. Wilson 14.

Cserépkályha
jó karban lévő megvételre keresetlik. Oradea, Str. Bratianu (v. Szaniszló u.) No. 27.

Fényezett
szekrény eladó. Oradea, Str. Codrilor 11.

Eladó ház
Oradeán a Berthelot (v. Sal Farenec-u.) 15. szám alatt. Ertekezni a háztulajdonosnál. Ügynökök ki-zárva.

1 kgr. zomano laak-festék 65 lei minden szimben. Jó Lajos fűszerüzletében Oradea, Strada Take Ionescu (Körös-u.) 24. sz.

Eladó telek
házzal vagy ház nélkül. Oradea. Strada Petru Rares (v. Péter-u.) 12.

Miért
vesz drága pénzért rossz harisnyát, mikor jót is vehet az olcsó harisnyázletben Kern, Oradea Str. Vlahuța (Szent János-u.) 4. sz.

Nyomatványokat

jutányos áron, csinos kivitelben készit a

Szent László nyomda Rt.

Oradea, Katolikus Kőr.

E

Főszerkesztő
DR. PA

Rende

Bucuresti. S
Tatarescu m
a miniszterelnök
su, Lapeda tu
román követ és
alminiszter vett
Az értekezle
ria között függő
meg, amelyek r
közösi alkalmá
ba helyeztek.
Elsősorban e

Az vonu — Meg

Párizsból je
ügyminiszter ke
ügyvivőt, akinél
ról. Kijelentette,
gaskodik a febr
és a többi nagyf
támogatja Ausz

Párizsból je
római körökben
helyzet további
lei már is muta
csakhamar viss
mellől.

Párizsból je

Hind

Berlinből je
pota ismét agga
ségéről szóló hí
Neudeckbe állja
táviratok. A sz
hegyen járkál, s
beteg mellett. A
burg Oszkár ezr

Hindenburg
merült. Erverés
tés szerint a na
szik. Orvosai att
többé.

Hitler birod
ségére való teki
ta a birodalom
A Deutsche
megjegyzéseket
potáról szóló je
nését 8 napra h
től további inté
rói igazolványt.

A ro
s me
lési t

Berlinből je
egyhávi szabads